NUMER 18.

DZIENNIK POWSZECHNY

9/21 Października 1861 r.

BIURO REDAKCJI:
Krakowskie-Przedmieście
Nr. 415.

Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku, nie zwracają się.

Pismo Urzędowe, Polityczne i Naukowe.

PRENUMERATA:
w Biurze Redakcji
Nr. 415.

Oraz na wszystkich Stacyach Pocztowych w Cesarstwie i Królestwie.

Prenumerata w Warszawie:
Rocznie Rs. 8.—Półrocznie Rs. 4.—Kwartalnie Rs. 2.
Miesięcznie kop. 67—Nr. pojedynczy kop. 5.

Poniedziałek, 21 Października 1861.

Prenumerata na Prowincyi:
Rocznie Rs. 9 k. 20.—Półrocznie 4 k. 60.—Kwartalnie Rs. 2 k. 30.
Za przesyłkę w kopertach Kwartalnie Rs. 1.

SPIS RZECZY.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

— Przez rozkaz do Armji wydany dnia 5-go b. m. pod Nr. 192, z powodu słabości Generał-Adjutanta *Gerstenzweig*, Warszawskiego Wojennego General-Gubernatora, p. o. Naczelnika Wojennego Okręgu Gubernji Warszawskiej, obowiązki te czasowo poruczone zostały General-Adjutantowi *Merchelewiczowi*, Naczelnikowi Artylerji Armji. O czem podaje się do wiadomości.

Rozkazem Najwyższym w dniu 14 (26) Września r. b., w twierdzy Ust-Łabińsku wydanym, liczący się w kawalerji armji zostający na etacie St. Petersburgskiej policji major *Fedorow*, przeznaczonym został na policmajstra m. Warszawy, z pozostawieniem w kawalerji armji.

Z Petersburga, dnia 13 Października.

— Przez ukaz Cesarski z d. 1 Wrześnie, Gubernator Cywilny Grodzieński, Rzeczywisty Radca Stanu *Szpejer*, Najmiłościwiej uwolniony został od zajmowanego przezeń obowiązku, z zaliczeniem do ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

(*Rada stanu Królestwa*) Wydział Skarbowo-Administracyjny Rady Stanu Kró lestwa, rozpoznał wniesiony do Rady projekt ustawy górniczej przeszły do Rady Stanu po byłem ogólnem zebraniu Warszawskich Departamentów Senatu i wygotował w przedmiocie tym uwagi.

Połączone wydziały Rady Stanu, Prawodawczy i Skarbowo-Administracyjny, rozpoznały wniesione do Rady sprawozdania władz naczelnych za rok 1860 i w przedmiocie takowych przygotowały wnioski.

Połączone wydziały Rady Stanu, Prawodawczy i Skarbowo-Administracyjny, rozpoznały wniesiony do Rady przez Dyr. Gł. K. Rz. Sprawiedliwości projekt o prawach cywilnych Żydów.

Członkowie Ogólnego Zebrania w sali konferencyjnej zajmowali się odczytywaniem sprawozdań władz.

Na posiedzeniu ogólnem z d. 4/16 b. m. vice-prezes Rady Stanu Margrabia Wielopolski, z upoważnienia p. o. Namiestnika prezesa Rady, odroczył posiedzenia Ogólnego Zebrania Rady Stanu do trzech tygodni.

Wykończony projekt prawa względem oczynszowania z urzędu, odszedł z Komisji Rządowej Sprawiedliwości.

Wykończony projekt prawa o wszystkich zakładach naukowych, odszedł z Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

OBJAŚNIENIA
o stanie Skarbu Królestwa.

(*Dokończenie*).

2º „*Jaki jest obecnie rzeczywisty stan Skarbu Królestwa, jaka wysokość jego kapitału rezerwowego i z czego takowy składa się.*

Po wykazaniu tego co oboczne zadanie mieć chce, bierze się data 15/27 Maja r. b. 1861 w której ś. p. Książe Gorczaków przestał być czynnym jako Namiestnik Królestwa.

W tym dniu rozrządzalny zapas pieniężny w kasach skarbowych i na przekazie w Banku Polskim własnością rządową będącą wynosił:

a) w monecie brzęczącej . . . . rs. 597,358 k. 39
b) w biletach Banku Polskiego i kredytowych Cesarstwa 5,377,621 k. 15
c) w papierach procentowych to jest w listach zastawnych i obligacjach skarbowych 4% procentowych. . . . . rs. 4,231,676 k. 92
Łącznie rs. 10,206,656 k. 46

Nie liczą się w to depozyta rs. 790,933 k. 33 1/2 jako do rozrządzalnego zapasu nie należące, ani fundusz pożyczkowy i emerytalny także na rozpożyczenie przeznaczony, jeden i drugi wynoszące razem rs. 858,090, ani bilety skarbowe procentowe rs. 424,623 k. 16, jako będące długiem skarbowym.

Na tym rozrządzalnym zapasie ciążą obowiązki Skarbu i mogące nastąpić wypłaty, których przewidziana cyfra dochodzi rs. 5,765,009 k. 88; pomiędzy niemi ważniejsze są te: koszta budowy mostu stałego na Wiśle rs. 1,888,009, k. 88; pożyczka dla właścicieli ziemskich czynszujących włościan rs. 800,000; spłacenie reszty długów z epoki Księstwa Warszawkiego rs. 600,000; powiększenie tegorocznego funduszu do dyspozycji Rady Administracyjnej rs. 300,000; ewentualne zaliczenia przedsiębiercom drogi żelaznej Warszawsko-Bydgowskiej rs. 1,500,000.

Budżet na rok 1861 zatwierdzony, obejmuje w sobie dochodu kas pod zarządem Komisji Skarbu zostających rub. sr. 17,930,128 k. 56 1/2 i tyleż tychże kas rozchodu.

Ponieważ spełnienie tego Budżetu okaże swe rezultaty dopiero w końcu roku bieżącego, przeto dla przedstawienia obrazu stanu skarbowego, jaki był przy schyłku piastowania godności Namiestnika Królestwa, przez ś. p. Księcia Gorczakowa, wykazują się tu rezultaty spełnienia budżetu na rok upłyniony 1860, obejmującego rs. 17,568,875 k. 15 3/4 dochodu i tyleż rozchodu kas, pod zarządem Komisji Skarbu zostających, mianowicie zaś:

a) pobrano w roku 1860 na poczet sumy rs. 17,568,875 k. 15 3/4, łącznie z tem co w ciągu tego roku do niej przybyło . . . . . . rs. 18,272,112 k. 58
pozostało z końcem roku do pobrania rs. 2,304,213 k. 41.

b) wydano w roku 1860 na poczet sumy rubli srebrem 17,568,875 k. 15 3/4 łącznie z tem co w ciągu tego roku do niej przybyło. . . rs. 15,949,826 k. 12 3/4
Pozostało z końcem roku do wydania rs. 2,497,164 k. 32.

Wydano mniej niż pobrano . . . . . rs. 2,322,286 k. 45 1/4
co miało wpływ na powiększenie zapasu skarbowego.

Pozostało na początku roku 1860 z lat poprzednich do końca roku 1859

a) z dochodów kas skarbowych po strąceniu tego co ubyło . . . . rs. 4,118,014 k. 48 3/4
Pobrano w ciągu roku 1860. . . . . rs. 2,258,241 k. 97 3/4
Pozostało do pobrania z końcem roku 1860. . . . . . rs. 1,859,772 k 51

b) z wydatków tychże samych co wyżej kas, licząc i to co przybyło do wydania . . . . rs. 6,405,599 k. 94 1/4
Wydano w ciągu 1860 roku . . . . rs. 3,938,972 k. 23 2/4
Pozostało do wydania z końcem roku 1860. . . . . rs. 2,466,627 k. 70 3/4

Pobrano w ciągu roku 1860 na poczet wymienionych dopiero pozostałości rs. 2,258,241 k. 97 3/4
wydano zaś: rs. 3,938,972 k. 23 2/4 gdy wszakże w tej sumie jest rs. 1,000,000. wydany na kupno papierów procentowych Królestwa, a te papiery stanowią część zapasu skarbowego, to potrącając tenże milion jako nie stanowiący rzeczywistego wydatku wydano istotnie. rs. 2,938,972 k. 23 2/4

Wydano więcej niż pobrano. . . . . rs. 680,730 k. 25 3/4
co miało wpływ na zmniejszenie zapasu skarbowego, a że z funduszów objętych budżetem z roku 1860, wydano mniej niż pobrano rs 2,322,286 k. 45 1/4

Przeto w ostatecznem zbilansowaniu tych rezultatów okazuje się, iż wydano mniej niż pobrano rs. 1,641,556 k. 19 1/2

Przyczyna dla której do powyższych rezultatów wchodzą tylko dochody i wydatki kas, pod zarządem Komisji Skarbu zostających, jest ta sama, którą obejmuje wyjaśnienie uczynione pod tym względem w odpowiedzi danej na poprzedzające zadanie, a wykazującej stan skarbowy, podczas objęcia godności Namiestnika Królestwa przez ś. p. Księcia Gorczakowa.

Długi Skarbu Królestwa w d. 15/27 Maja r. b. były następujące:

1. Spłacane sposobem amortyzacyjnym procentami na budżecie pomieszczonemi:

a) reszta pożyczki zaciągnionej w roku 1853, w Towarzystwie Kred. Ziems. na dobra pod zarządem władzy skarbowej będące . . . . . . rs. 6,744,800 k. 89
b) reszta pożyczrs. 22,500,000 zaciągnionej w 1835 roku . . . . rs. 12,906,971 k. 18
c) reszta pożyczki skonwertowaną zwanej. . . . . rs. 25,995,690 k. 37
d) reszta pożyczki zaciągnionej w Banku Polskim na potrzeby górnictwa rs. 1,098,375 k. 54.
oraz reszta należności temuż Bankowi za jego budowle nabyte pod Zjazd do Wisły prowadzący. . . rs. 45,374 k.9
rs. 1,152,749 k. 63
Łącznie rs. 46,800,212 k. 7

2. Spłacane w pewnych ratach na budżecie pomieszczonych.

e) reszta nie spłaconych biletów skarbowych Królestwa 100 rublowych procentowych II-ej Serji rs. 833,333 k. 33 1/4
f) reszta sumy rs. 3,000,000 przeznaczonej na pokrycie strat Banku Polskiego . . . . rs. 1,950,000
Łącznie rs. 2,783,333 k. 33 1/4

3. Spłacane przez kompensatę w zaległych należnościach skarbowych:

g) reszta długów z epoki b. Księstwa Warszawskiego. . rs. 600,000
h) należność za produkta dla wojsk Cesarsko Rosyjskich w r. 1815 dostarczone, tudzież reszta należności za produkta dla tychże wojsk dostarczone w roku 1831. . . . . . rs. 341,000
Łącznie rs. 941,000

4. Nie spłacane, lecz od których płaci się procent na budżecie pomieszczony:

i) kapitały Instytutowe w roku 1831 zużyte rs. 1,479,780 k. 59 3/4.

5. Takie, spłacenie których w późniejszym czasie z zapasu skarbowego, lub z oddzielnie obmyśleć się mających funduszów nastąpić ma:

k) należność za fundusz zakładowy Instytutów od Austrji wzięty w roku 1831 a częścią i później zużyty, tudzież za kapitały instytutowe rządowi austryackiemu odstąpione. . rs. 1,683,000
l) spłacenie gotowizną tak zwanych aktiwów Mstowskich . . . . rs. 70,000
m) należność za depozyta sądowe po Pruskie z konwencji likwidacyjnej wynikające. . . . . rs. 100,000
Łącznie rs. 1,853,000

Zebranie.

Długi ad 1º	rs.	46,800,212	k.	7
„ ad 2º	„	2,783,333	„	33 1/4
„ ad 3º	„	941,000	„	—
„ ad 4º	„	1,479,780	„	59 3/4
„ ad 5º	„	1,853,000	„	—
Ogół	rs.	53,857,326	k.	—

W roku 1860 poprzedzającym ustanie piastowania godności Namiestnika przez ś. p. Księcia Gorczakowa wpływ do skrzyni skarbowej tych z r. 1860 i z lat poprzednich pochodzących dochodów, na które działał nie tylko stan kraju mniej lub więcej pomyślny, ale także działało i usiłowanie władz, był następujący:

1. Wpływy dochodu konsumcyjnego po miastach od trunków krajowych i od mięsa, tudzież za rzeź wiejską. . . . rs. 2,107,689 k. 37 1/2
2. z opłaty od wyrobu wódki. . . . rs. 1,119,321 k. 30
3. ze sprzedaży soli . . . . rs. 2,509,995 k. 47
4. z opłat stemplowych . . . . rs. 576,541 k. 50 3/4
5. z tabaki i tytoniu . . . . rs. 560,994 k. 45
6. z opłaty od wyrobu cukru. . . . rs. 175,704 k. 89 1/2
7. z dóbr pod zarządem skarbowym będących . . . . . rs. 1,249,323 k, 89 1/2
8. z lasów pod tymże zarządem będących . . . . . . rs. 470,561 k. 63
Łącznie rs. 8,770,132 k. 52 1/4

Do końca roku 1860 było oczynszowanych i urządzonych:

a) dóbr pod zarządem skarbowym będących 653
b) dóbr rozdarowanych 142
Łącznie 795

Monety złotej i srebrnej w obiegu krajowym ten sam niedostatek w chwili, w której ś. p. Książe Gorczakow przestał piastować godność Namiestnika Królestwa jaki był i podczas objęcia przezeń tejże godności, ażioterstwo tylko za zamianę biletów na monetę zdawkową zwolniało, skutkiem przedsięwziętych tych środków głównie zaś przez ciągłe acz ostrożne puszczanie w obieg coraz nowej przez władzę skarbową.

Porównywając wykazane powyżej rezultaty obiedwóch epok, to jest początku i końca piastowania godności Namiestnika Królestwa przez ś. p Księcia Gorczakowa, wykrywają się następujące różnice:

1. Zapas rozrządzalny skarbu wynosił:
w Epoce I-ej. . . rs. 2,699,327 k. 97 3/4
w Epoce II-ej. . . rs. 10,206,656 k. 46
Wzrosł więc podczas piastowania godności Namiestnika przez ś. p. Księcia Gorczakowa o rubli sr. 7,507,328 k. 48 1/4
Potrącając zaciągnioną w tymże czasie lub odnowioną pożyczkę od Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego na dobra pod zarządem skarbowym będące . . . . . . rs. 1,754,979 k. 84
Wzrost z innych zwyczajnych źródeł wynosi. . . . . . rs. 5,752,348 k. 64 1/4

2. Zamierzenie budżetowe dochodów wynosiło:
w Epoce 1-ej . . . rs. 17,853,098 k. 1/4
z deficytem czyli niedostatkiem do pokrycia wydatków wynoszącym rs. 99,009 kop. 74 1/4.
w Epoce 2-ej . . . rs. 17,930,128 k. 56 1/4
bez deficytu.
Wzrosło więc o rs. 77,030 k. 56 1/4

3. Pobrano na poczet powyższych dochodów, tudzież na poczet pozostałości do pobrania z lat dawniejszych:
w Epoce 1-ej . . . rs. 19,474,663 k. 94 1/2
w Epoce 2-ej . . . rs. 20,530,354 k. 55 3/4
Pobrano więcej w Epoce 2-ej . . . . rs. 1,055,690 k. 61 1/4

4. Wydano w ogóle to jest na poczet należności respective roku i na poczet pozostałości do wydania z lat dawniejszych:
w Epoce 1-ej. . . rs. 20,663,368 k. 73 1/4
w Epoce 2-ej. . . rs. 18,888,798 k. 36 1/4
Wydano mniej w Epoce 2-ej. . . rs. 1,774,570 k. 37

5. Pozostało do pobrania tak z dochodów respective roku, jak i z pozostałości lat dawniejszych:
w Epoce 1-ej. . . rs. 4,069,875 k. 76
w Epoce 2-ej. . . rs. 4,163,985 k. 92
Pozostało więcej w Epoce 2-ej. . . rs. 94,110 k. 16

6. Pozostało do wydania z należności respective roku, jako też z pozostałości lat dawniejszych:
w Epoce 1-ej . . . rs. 3,362,753 k. 23 1/4
w Epoce 2 ej . . . rs. 4,963,792 k. 2 3/4
Pozostało więcej w Epoce 2-ej. . . rs. 1,601,038 k. 79 2/4

7. W Epoce 1-ej:
Pobrano . . . . . rs. 19,474,663 k. 94 1/2
Wydano . . . . . rs. 20,653,368 k. 73 1/4
Wydano więcej niż pobrano. . . . . . rs. 1,178,704 k. 78 3/4

8. W Epoce 2-ej:
Pobrano . . . . . rs. 20,530,354 k. 55 3/4
Wydano. . . . . . rs. 18,888,798 k. 36 3/4
Wydano mniej niż pobrano. . . . . . rs. 1,641,556 k. 19 2/4

9. Długi Królestwa wynosiły:
w Epoce 1-ej. . . rs. 61,115,398 k. 11
w Epoce 2-ej. . . rs. 53,857,326
Wynosiły mniej w Epoce 2-ej. . . rs. 7,258,072 k. 11

10. Wpływ tych z respective roku i z lat poprzednich pochodzących dochodów, na które działał nie tylko stan kraju, ale także i usiłowanie władz, wynosił:
w Epoce 1ej . . . rs. 7,119,888 k. 17 3/4
w Epoce 2ej . . . rs. 8,770,132 k. 52 1/4
Wynosił więcej w Epoce 2ej . . . rs. 1,650,244 k. 34 1/2

Z tego obrazu różnic okazuje się, iż w ciągu piastowania godności Namiestnika Królestwa przez ś. p. Księcia Gorczakowa:

a) Zapas rozrządzalny Skarbu Królestwa wzrosł o rs. 7,507,328 kop. 48 1/4 wyżej nad sumę jaką ś. p. Książę Gorczakow przy objęciu godności Namiestnika w skarbie zastał.

b) Budżet dochodów wzrosł także o sumę rs. 77,030 kop. 56 1/4.

c) Deficyt budżetowy, który miał miejsce przy objęciu godności Namiestnika przez ś. p. Księcia Gorczakowa, nie powtórzył się więcej.

d) Przy temże objęciu godności przez ś. p. Księcia Gorczakowa wydano więcej niż pobrano przeszło rs. 1,100,000, przy końcu zaś, piastowania tej godności, pobrano więcej niż wydano przeszło rubli rs. 1,600,000.

e) Długi Królestwa zmniejszyły się przez ich spłacenie o rs. 7,258,072 k. 11.

f) Wpływ roczny tych dochodów, na które działało także usiłowanie władz, podniósł się o rs. 1,650,244 k. 34 1/2.

Do tego przydać należy, iż skarb, w skutek polepszonego stanu swego, przyszedł do możności udzielania pożyczek na dobra ziemskie przed rokiem 1856 wstrzymanych, wykupienia biletów sto-rublowych procentowych, do wysokości 1,000,000, przedsięwzięcia kosztownej budowy stałego mostu na Wiśle, na co wydano już około rs. 700,000, odłożenia na pożyczki dla czynszujących włościan właścicieli ziemskich rs. 800,000, podwyższenia płac urzędników o sumę roczną rs. 300,000.

Te pomyślne dla tutejszego skarbu wypadki, przypisać należy nie zakłóconemu w Państwie od r. 1856 pokojowi, a w skutku tego i w skutku ciągłej troskliwości Namiestniczej władzy o dobry i sprawiedliwy zarząd kraju, polepszającemu się stanowi materjalnemu mieszkańców, przypisać oraz należy opiece jakiej ś. p. Książę Gorczaków nieprzestawał udzielać interesom skarbowym, niepozwalając nikomu sprowadzać ich z drogi właściwej, przepisamiobwarowanej, a wydatki ograniczając do koniecznych potrzeb kraju.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ogólne Sprawozdanie.

Dzisiejsze dzienniki potwierdzają wiadomość o odroczeniu załatwienia kwestji rzymskiej. Na radzie ministerjalnej na której kwestja ta była roztrząsaną, p. Persigny nalegał aby kwestję tę załatwiono jak najśpieszniej, w interesie Francji i popularności, jaką tym sposobem zyszcze rząd francuzki we Włoszech. P. Thouvenel nie okazując zbytecznej niechęci do żądań Włoch, potrzebę zachowania status quo, opierał na obawach zawikłań dyplomatycznych i na przekonaniu iż Papież, któryby przystał na fakta spełnione, nie przystanie na żadne układy, a energiczniejsze postępowanie Francji, spowodowało by utratę jej wpływu w Rzymie i nabawiło by ją wielu kłopotów. Cesarz podziela zdanie ministra spraw zagranicznych i ani rady ministra spraw wewnętrznych, ani nalegania księcia Napoleona, nie mogły zmienić jego usposobień.

Zarzut zrobiony w czasie rozpraw przez pana Thouvenel'a, jakoby zadanie to bardziej należało do ministra spraw zagranicznych, niż wewnętrznych, w teraźniejszych czasach jest bezzasadny, bo teraz polityka zagraniczna rządu, zbyt ma ścisły związek z stanem wewnętrznym. W czasach kiedy opinja publiczna stała się tak silna dźwignią polityczną, p. Persigny mógł śmiało odpowiedzieć, że opinja ta, we Francji, najbardziej zajmuje się kwestją rzymską i że nic by tak dobrego nie wywarło wpływu na stan wewnętrzny, jak jej załatwienie w duchu sprzyjającym sprawie włoskiej.

Ogłoszenie przez dziennik angielski *Express*, listu p. Minghetti, zapewniającego wbrew twierdzeniom p. Roebuck, że hr. Cavour nigdy nie obiecywał rządowi francuzkiemu ustąpić wyspy Sardynji, jakkolwiek powtarza to samo co już ogłosił w swoim czasie *Monitor*, bardzo teraz jest przydatne, bo opinja powszechna w Anglji i innych mocarstwach, utrzymanie stanu dotychczasowego w Rzymie, uważałaby za nacisk ze strony Cesarza Napoleona, w celu wytargowania tej wyspy.

Tak *Morning-Post* jak i *Epoca*, z dobrych źródeł donoszą, że układ pomiędzy Francją, Anglją i Hiszpanją, co do interwencji do Meksyku, już jest bliski podpisania. Z depesz tych dzienników można wnosić, że mocarstwa myślą o interwencji potężnej, któraby na zawsze uchroniła od powrotu stanu rzeczy, tak zgubnego dla Europejczyków, osiadłych w Meksyku.

W Berlinie i Królewcu cała uwaga wyłącznie zwrócona jest na koronację, a narodowe uczucie łączy się w okazaniu radości z tej uroczystości monarchicznej. Odgłos jej nie daje spoczynku *Ost-Deutsche-Post*, która ubolewa, że rząd cesarski opuścił w 1850 roku stosowną chwilą do koronacji Cesarza koroną austrjacką, bo dotąd monarchowie austrjaccy bywali wieńczeni tylko koronami Czeską, Węgierską i Lombardzką; teraźniejszy zaś Cesarz żadną z nich jeszcze nie został uwieńczony.

Urzędowy dziennik wiedeński ogłasza patent cesarski, polecający pobór podatków na rok finansowy 186½ (poczynający się od 1-go Listopada) na dotychczasowych zasadach, z powodu, iż rada państwa nie mogła jeszcze roztrząsać budżetu. Patent ten obiecuje wprawdzie wprowadzić zmiany w ciągu roku, jeżeli na to okaże się możność.

Stan Turcji coraz się pogorsza; zamiast obiecanych oszczędności, wydatki ciągle są pomnażane, tak, że obawiają się przesilenia.

Z Czarnogóry niema żadnych nowych wiadomości. Oprócz depeszy o wiadomej już z innego źródła potyczce pod Łukowo. Zdaje się jednak, że pierwsza wersja więcej jest przybliżona do prawdy.

Z Księstw Naddunajskich zato nadeszła ważna wiadomość o dymisji gabinetu Pano. Depesza ta donosi zarazem, że nowy gabinet nie został uformowany, a tymczasowo dyrektorom ministerstw polecono zastępować ministrów.

Gazeta Szląska z d. 17-go b. m. w artykule wstępnym o stanie oblężenia w Polsce, pisze między innemi co następuje:

„Nie ubliżając niesłusznie narodowości można powiedzieć, że nareszcie cierpliwość rządu rosyjskiego w Polsce wyczerpała się. Ale słusznie także można się przytem zapytać, czy Polacy ciosem tym, który przewidzieć a więc i którego uniknąć można była, przywiedzeni zostaną do upamiętania? Nie sądzimy.

Trudno jest przytłumić w umysłach poczucie narodowości, choćby ono jak najsłabiej było zakorzenione. Jest w tym wyrazie narodowość tak bogata treść dobra spoczywającego w sercach i uczuciach ludzi, że potępiać albo obwiniać indywidua lub ludy całe o to uczucie, które wszędzie za cnotę poczytywane bywa, byłoby okrutnie i niemiłosiernie. Również niesłusznem byłoby czynić odpowiedzialnem teraźniejsze pokolenie za błędy i za grzechy, skutkiem których dawna szlachecka rzeczpospolita Polska upadła, pozbawiwszy lud Polski jego samoistności. Mimo tego jednak można poczytywać za występek przeciw ludzkości, jeśli się bez żadnej nadziei powodzenia porusza massy ludowe przeciw władzy, która nareszcie szuka ocalenia w niszczącej broni, i jeśli przez ułudne mamidła samoistności polityteznej pomyślność tysięcy na szwank się naraża i do zaguby prowadzi.

Jakież zamiary może mieć stronnictwo, którego hasłem jest powstanie żywiołu Polskiego? Czy przywrócenie Polski? Jeśli tak, byłby to cel, któryby ludowi, narodowości, czującej się na siłach swą współzamarłą indywidualność raz jeszcze do samoistności politycznej powołać, zaszczyt przynosił i nie dawał innym narodom powodu do patrzenia na nią z nienawiścią lub pogardą. Ale jednej rzeczy przedewszystkiem potrzeba, aby takie powstanie usprawiedliwić, to jest: przynajmniej przybliżonego prawdopodobieństwa w osiągnięciu tego celu lub zbliżeniu się do niego, oraz, że ofiary niezmierne jakie poniesione być muszą, a które w końcu zrujnują przyszłość generacij i ostatnie podpory indywidualności narodowej na sztych wystawią, nie będą bezowocne lub lekkomyślnie rzucone.

Panują złudzenia, że te same powody, które skłoniły politykę Napoleońską do poparcia utworzenia jedności Włoch, skłonią ją także i dla Polski i pomogą jej do podźwignięcia się. Mimo całej różnicy, ma jednakże dzisiejszy rząd Napoleoński wielkie podobieństwo z dawnym: rachubę nic nie czynić i nic nie popierać, coby ostatecznie nie przysługiwało interesom Francji. Potężna Polska byłaby pożądanym sprzymierzeńcem Francji—to jawne jak na dłoni, a względ ten skłonił niezawodnie Napoleona I-go do napawania Polaków nadziejami jak najpochlebniejszemi i do kokietowania sympatjami dla Polski. Ale już za pierwszego Napoleona widocznem było, że nad taką Polskę, przenosił on potężną, zaczpenie i odpornie z Francją sprzymierzoną Rosję. A czyż mnóstwo dowodów nie przekonywa nas, że ta sama rachuba kieruje polityką synowca? Cesarz Napoleon jest z Rosją na zbyt dobrej stopie. Krwawo on kupił przyjaźń północną i umocnił ją wielką uprzejmością polityczną. Nie ma najmniejszej przyczyny do przypuszczania, iżby te związki wkrótce zerwać się mogły; owszem przeciwnie, okazały one swą trwałość w obec dawnego świętego przymierza, które omal co nieobchodziło tryumfalnie swego wznowienia. Cóżby mogło spowodować Cesarza Napoleona do zrywania teraz dla Polski tego związku?

Wpływ francuzki na korzyść Polski był w Petersburgu niezaprzeczony, a cierpliwość z jaką Cesarz Alexander przypatrywał się scenom już od Marca odgrywanym, była zapewne następstwem takowego. Co więcej jeszcze, ślady tego wpływu poznać można w znacznych ustępstwach, jakie rząd Rosyjski Polsce uczynił i które teraz właśnie były w trakcie urzeczywistnienia, gdy pod naciskiem okoliczności, opłakany stan oblężenia zaprowadzonym być musiał. Na tem jednak skończyło się wszystko, czego Polska od Francji spodziewać się może.

W obec takich okoliczności pojąć nie możemy, gdzie szukają swej siły i rękojmi powodzenia, przywódcy agitacji polskiej. W każdym razie przypuszczać należy, ze Rosja, Prusy i Austrja wszelkiego dołożą starania, aby pożar grożący wybuchem wewnątrz i pomiędzy ich państwami, powściągnąć i przytłumić, a następstwem owych usiłowań nie będzie zapewne to, iżby Polacy weszli w używanie reform, jakie im niedawno udzielił Cesarz Aleksander. Ale postępowanie podobne odroczy na długo, a może zniweczy zupełnie nadzieje Polski, względem jej podźwignięcia i polepszenia jej stanu, i wtedy można będzie słusznie powiedzieć, że ułudne oswobodzenie od władztwa Rosyjskiego i zyskanie dawnej samoistności, było znowu mamidłem, za które poświęcono dobro rzeczywiste, podobne do osiągnięcia.

Anglja.

Londyn, 15 Października. Times, z powodu zjazdu w Compiègne, wynurza obawy ażeby Prusy nie zrzekły się zamiaru uznania królestwa włoskiego i w ten sposób nie utrudniły utrzymania pokoju w Europie.

Pomimo najpiękniejszej pogody, rodzina królewska opusci opuści już 22 b. m. Balmoral, albowiem książę Albert chce znajdować się 23 w Edymburgu, gdzie położy kamień węgielny nowego gmachu pocztowego i muzeum przemysłowego. W tymże dniu Królowa uda się, wraz z innymi członkami swej rodziny, w dalszą podróż na południe.

Wczoraj dany był w Newcastle, przez członków stronnictwa liberalnego z hrabstw północnych na cześć lorda J. Russell bankiet, na który przybyło, z dalekich nawet stron, wielu członków parlamentu. Po południu reprezentacja miejska doręczyła lordowi adres winszujący wyniesienia go do godności para, wieczorem zaś odprowadzono go w tryumfie do ratusza, gdzie pod prezydencją hr Durham odbył się bankiet. Znana już jest z wiadomości telegraficznych mowa, jaką lord Russell miał w odpowiedzi na wniesiony na cześć jego toast. Odpowiedź ta przyjętą była szumnemi oklaskami. Po kilku innych toastach, współbiesiadnicy rozeszli się około godz 10-ej.

Od 1 Listopada ma być oddaną do użytku powszechnego nowa droga żelazna z Duwru do Londynu. Jest ona o 10 blisko mil ang. krótsza od dawnej drogi żelaznej, co obudzi zapewne w administracji obu tych dróg konkurencję, na której skorzystają podróżni z lądu stałego przybywający.

Podług ostatnich wiadomości z Jamaiki, ajent towarzystwa bawełniczego przeznaczył tam znowu 22 morgi gruntu na plantację bawełny. Nasiona egipskie powschodziły bardzo pięknie, a część bawełny zasadzonej w Maju, przepysznie zakwitła.

Londyn, 16 Października. Książę Leopold, najmłodszy syn Królowej angielskiej, wyjeżdża do Cannes do południowej Francji, dla poratowania zdrowia.

Jutro odbędzie się posiedzenie rady ministerjalnej w przedmiocie kwestji Meksyku. Rząd angielski nic dotąd nie postanowił co do wyprawy do tego kraju; albowiem lord Russel tak jest wierny zasadzie nieinterwencji, że nie chce nic przedsiębrać przed zasiągnieniem zdania całego gabinetu.

Akcjonarjusze okrętu „Great-Eastern" mają być wkrótce wezwani do podpisania się znowu na 20,000 fun. ster., z których połowa użytą będzie na naprawę pomienionego statku, a reszta na wynagrodzenie pasażerów w wysokości 80% uiszczonej przez nich opłaty za przewóz i na utworzenie funduszu rezerwowego, na wszelki wypadek w przyszłości trafić się mogący. Pomimo ogromnych sum, jakie dotąd na ten statek wydano, przedsięwzięcie to okazuje się niepraktycznem.

Austrja.

Wiedeń, 14 Października. Wznowiły się dziś pogłoski o przesileniu gabinetu. Uważać je atoli należy za bezzasadne, chociażby dla tego, że Cesarz znajduje się obecnie w Korfu, gdzie zabawi z parę tygodni, a przesilenie ministerjalne ani tak długo trwać, ani przed powrotem cesarskim uregulowanem być nie może. Co się zaś tyczy hr. Forgach, kanclerz nadwornego węgierskiego, prawdą jest, że jego sposób zapatrywania się na niektóre ważne kwestje bieżące, różni się zupełnie od poglądu innych ministrów w tymże względzie.

Minister stanu Schmerling wrócił już tu z podróży po kraju i znajdował się dziś w południe na posiedzeniu rady ministerjalnej, na którem roztrząsano, jak się zdaje, adres sejmu kroackiego.

Podług *Gazety Wojskowej*, artylerja polowa ma uledz zupełnej reorganizacji. Wszystkie działa gwintowane, których wzór wzięto z artylerji francuzkiej, jako też działa gładkie, mają być zastąpione przez armaty gwintowane systemu Lenk'a, z zastosowaniem ich do bawełny strzelniczej. Na przyszłość używane będą głównie dwa kalibry dział tego rodzaju, mianowicie działa czterofuntowe dla zwykłej artylerji pieszej (czterokonne) i konnej (sześciokonne), oraz ośmiofuntowe dla artylerji rezerwowej. Wyjątkowo zaś wprowadzone będą do artylerji, w górach używanej, działa trzyfuntowe. Lufy tych ostatnich dział zrobione będą ze spiżu (150 funt. wagi) lub ze stali lanej (tylko 44 fun. wagi). Działa stalowe będą zaopatrzone w składane lawety żelazne i usuną zapewne z użycia sławne dotychczas race. Po zupełnem wprowadzeniu systemu Lenk'a, artylerja wymagać będzie o 2,000 koni i 1,200 ludzi mniej niż teraz, z powodu nierównie mniejszego ciężaru dział i mniejszej ilości ludzi potrzebnych do ich obsługi. Na teraz ukończoną została tylko jedna baterja 4-funtowa tego rodzaju; druga baterja tegoż kalibru, równie jak inna ośmiofuntowa, oraz baterja dział górskich podług nowego systemu, są już w arsenale na ukończeniu.

Wiedeń, 17 Października. Podług *Gazety Wiedeńskiej*, Cesarzowa opuści w końcu b. m. Korfu i uda się do Wenecji, gdzie zamierza zimę przepędzić.

Belgja.

Bruksela, 15 Października. Rada miejska w Liége wyznaczyła, z okazji zjazdu monarchów w tem mieście, znaczną sumę na rozmaite wydatki. Król Belgów przybędzie tu 18 Października, w towarzystwie księcia i księżnej brabanckiej. Na zajutrz przyjedzie król holenderski Wilhelm III-ci.

Francja.

Paryż, 15-go Października. W czasie zjazdu w Compiègne, jak powiadają, miał zajść spór pomiędzy p. Thouvenel a p. Persigny w przedmiocie sprawy włoskiej, a mianowicie w kwestji rzymskiej. Minister spraw wewnętrznych miał wyrazić zdanie, że czas już raz załatwić tę sprawę i że tak interes rządu Cesarskiego, jak i spokojność Europy wymagają, aby zadanie to były rozstrzygnięte w duchu tradycyjnej polityki francuzkiej. P. Thouvenel zaś oświadczył się za utrzymaniem *Status quo*, usprawiedliwiając to powodami dyplomatycznemi. P. Persigny nalegał w duchu sprzyjającym Włochom, na co p. Thouvenel przypomniał swemu koledze, że kwestja ta bardziej należy do zakresu ministerstwa spraw zagranicznych, niż spraw wewnętrznych. Taki argument rozumie się położył koniec rozmowie.

P. Thouvenel w tym względzie może tłomaczy tylko myśl Cesarza, jeżeli rzeczywiście, jak zapewniają, jenerał Goyon został upoważniony do odnowienia kontraktów na dostawę żywności dla załogi rzymskiej, już nie na pół roku, ale na cały rok.

Korespondencje dziennika *Ami de la Religion* nie tak unoszącego się jak *Gazette de France*, donoszą, że Borges nie pobił piemontczyków, ani przez nich nie był pobity, zapewniając zarazem, że jenerał ten czeka chwili, kiedy będzie mógł stanąć na czele powstania całej Kalabrji; przyszłość okaże czy nie będzie to także złudzieniem stronnictwa przeciwnego jedności włoskiej. Organa tego stronnictwa dziwacznie tłomaczą sobie fakta, widząc w naznaczeniu jenerała La Marmora i rozwinięciu sił wojskowych wpołudniowych Włoszech, nadzieję zwycięstwa dla nieprzyjaciół rządu Włoskiego. Siły te w każdym razie zabezpieczałyby zwycięstwo rządowi Wiktora Emmanuela, głównie zaś zgromadzono je dla zapewnienia bezpieczeństwa i spokojności mieszkańcom, do czego nie mało przyczynia się siła miejscowa to jest gwardja narodowa. Co zaś do argumentu częstej zmiany namiestników i gubernatorów w Neapolu, to wskazuje ona trudności napotykane przez organizację kraju oddawna zdemoralizowanego, ale nic więcej.

Książe Napoleon po powrocie z Ameryki, przedstawił Cesarzowi długie sprawozdanie na piśmie o położeniu rzeczy w Stanach Zjednoczonych; okazując przychylność dla Stanów północnych, dowodzi on niepodobieństwa otrzymania przez nich stanowczego zwycięstwa i uważa, że rozdział na dwa państwa prędzej lub później jest nieunikniony.

Zapewniają że rząd francuzki został urzędownie zawiadomiony, iż Królowa Wiktorja przepędzi zimę, z polecenia lekarzy w Nicei.

Przerażające, od kilku dni spadanie papierów na giełdzie, cokolwiek się zmniejszyło; powiadają, że wielcy kapitaliści a może i rząd mają zamiar wykupić znaczną część renty, dla podniesienia jej kursu.

Od jutra cena chleba z pewnością, choć nieznacznie, zostanie zmniejszoną. Na giełdzie mówiono także o pożyczce 100 milionów franków, jaką ma zaciągnąć kasa piekarska; zdaje się, że tylko została ona upoważniona do wypuszczenia obligacij do takiej wysokości.

Paryż, 16 Października. Król Holenderski i Cesarz Napoleon polowali dziś w lasku Winceńskim. Wieczorem zaś Cesarz powrócił do Compiègne, a Król Holenderski udał się do Paryża, gdzie incognito był na przedstawieniu opery.

Dzienniki *Presse* i *Pays* utrzymują, że Król i Królowa pruscy, zrobili znaczny wyjątek dla księcia Magenty i będą obecni na wielkim balu, który wyda on z powodu koronacji, kiedy tymczasem udzielili odmówną odpowiedź na zaproszenie innych ambasadorów nadzwyczajnych. Wiadomość ta jest nieprawdopodobną i nie zgadza się z doniesieniem z innych źródeł, podług których dostojna para przyjęła także zaproszenie lorda Clarendon.

Układy w celu zawarcia traktatu handlowego pomiędzy Francją a Związkiem celnym niemieckim napotykają podobno wielkie trudności, a nawet może okażą się bezowocne. Związek ten wymagając ustępstw takich, jakie otrzymała Anglja i Belgja, odmawia z swej strony wzajemnych ustępstw, a nawet nie chce do Francji rozciągnąć praw, służących tam krajom najbardziej uprzywilejowanym; jednakże nie powinien mieć nadziei uzyskania czegokolwiekbądź, jeżeli swej taryfy celnej nie ureguluje stosownie do taryf angielskiej, belgickiej i francuzkiej. Trudności napotykane w układach, głównie pochodzą z złej organizacji związku celnego, ale mimo to należy się spodziewać, że usiłowania pełnomocników przezwyciężą wszelkie te przeszkody.

P. Ratazzi przybył dziś do Paryża i zaraz przyjmowany był przez p. Thouvenela, a wkrótce ma mieć posłuchanie u Cesarza. W obecnych okolicznościach, jakkolwiek cel misji p. Ratazzi, nie może być stale określony, podróż jego ma ważne znaczenie i mogłaby przyczynić się do podniesienia nadziei Włochów. Nie podlega wątpliwości, że rząd francuzki obecnie jest na drodze reakcji w polityce względem sprawy włoskiej, czego dowodzi jawnie, odnowienie kontraktów na dostawę żywności dla załogi rzymskiej jeszcze na rok cały. Od dawna stosunki pomiędzy dworem paryzkim a stolicą apostolską nie były tak zadawalniające, jak obecnie, i p. Lavalette, jak powiadają, ma powieść z sobą do Rzymu instrukcje, najprzychylniejsze utrzymaniu *status-quo* na czas nieograniczony. Dodają, że skutkiem takiego kierunku polityki francuzkiej, nastąpiło znów oziębienie pomiędzy cesarzem a księciem Napoleonem. Dzienniki belgickie, przychylne sprawie włoskiej, uważają taki kierunek, za przechodni.

Cena chleba została dziś zmniejszona o 1 centym na kilogramie (2½ funta). Zmniejszenie to spowodowane zostało, sprowadzeniem znacznej ilości zboża, i ma tylko z tego względu znaczenie, iż wskazuje że podnoszenie się ceny zboża ustało. Spodziewają się wszakże, że wkrótce cena chleba, tak będzie zniżona, iż nie będzie przenosić zwykłych cen średnich.

Na giełdzie krążyły dziś pogłoski o przypuszczalnem podwyższeniu eskonty banku o ½ lub o 1 procent, skutkiem ciągle wzrastających żądań gotówki. Pogłoski o skróceniu terminu wekslów, zdają się równie mało prawdopodobne, jak poprzednie o kursie przymusowym biletów bankowych.

Hiszpanja.

Madryt, 14 Października. Hiszpanja zażądała od Meksyku: 1) Zupełnego zadosyćuczynienia za obrazę wyświadczoną jej posłom; żąda aby Meksyk w tym celu wysłał nadzwyczajnego posła do Madrytu. 2) Zupełnego uznania umowy w Mon-Almonte; zaciągnięcia dostatecznej pożyczki na pokrycie rat zaległych, a nadto, natychmiast wypłacenia 10 milionów realów. 3) Kary na Meksykańskich poddanych, którzy pogwałcili własność hiszpańską; wynagrodzenia za zabraną fregatę kupiecką „*Concepcion.*" W razie gdyby rząd meksykański w przeciągu 12 dni podanych warunków nie przyjął, rząd hiszpański wyda wojsku i flocie swojej polecenie zajęcia Meksyku. Spodziewają się w Madrycie jenerała Miramon, dawniejszego prezydenta meksykańskiego.

Niemcy.

Luksemburg, 15 Października. Książę-namiestnik otworzył dziś posiedzenia izby mową, nie przedstawiającego żadnego interesu politycznego.

Prusy.

Berlin, 15 Października. Często wspominaną podróż Cariniego do Królewca, należy wten sposób sprostować. Poseł neapolitański dotąd przy dworze berlińskim uwierzytelniony, otrzymał wraz z kolegami swoimi zaproszenie na koronację. Atoli mówią że Franciszek II, nie chcąc być reprezentowanym przez zwyczajnego posła tam, gdzie Wiktor-Emanuel posyła ambasadora nadzwyczajnego wstrzymał był, z porady dworów sobie przyjaznych, wyjazd księcia Carini do Królewca, lecz teraz postanowił wysłać go tamże.

Powtarzana oddawna pogłoska o obwarowaniu Berlina, nabiera pewności. Natomiast zburzyć mają fortece Saarlouis, Kozel i Świdnicę.

Wiadomości które austrjackie dzienniki skutkiem zjazdu w Compiègne, powtarzają, niesprawdzają się. Pomiędzy innemi uważać należy, za taką, wiadomość o wyjeździe posłów, przy sejmie niemieckim, pruskiego pana Uzedom i austrjackiego pana Kubek, do Wiednia, w celu porozumienia się obydwóch państw w ich wspólnych interesach. Pominąwszy, że p. Uzedom wyjechał do Wiednia we własnych interesach, niezgadzają się, nadto ich dnie podróży z sobą, bo kiedy jeden wyjechał dnia 9-go do Wiednia, drugi dnia 11-go wrócił do Berlina.

Rząd pruski nie wyznaczył dotąd następcy po panu Bernstorf na posła do Londynu.

Czynimy wzmiankę o zmianie poselstwa amerykańskiego które co cztery lata, t. j. ile razy Stany Zjednoczone nowego prezydenta obierają, bywa odnawiane.

Wiadomo, że kiedy Prusy, po uznaniu unji amerykańskiej, wysłały najprzód jeneralnego konsula, wkrótce potem ministra rezydenta, nareszcie posła nadzwyczajnego, unja od 25 lat dopiero ma w Berlinie dyplomatycznego agenta. Prezydent Buren przeznaczył w 1837 r. na opędzenie kosztów reprezentacji stosowne fundusze.

Ostatniemi czasy pomnożyła się w Prusach liczba konsulów zagranicznych, Brazylja ma konsula jeneralnego w Szczecinie, Saksonja w Kolonii, w Elberfeldzie rzeczpospolita argentyńska, w Memlu wolne miasto Bremen, w Demminie Niderlandy, w Gdańsku Rosja.

Ponieważ gmach w którym odbywa się koronacja w Królewcu, zwraca uwagę powszechną, niezawadzi wspomnieć o nim. Król Wilhelm IV w czasie obchodu 300-letniej rocznicy uniwersytetu królewieckiego, położył w 1844 roku kamień węgielny pod niego. Wszystkie ozdoby pochodzą z warsztatów Marcka w Szarlottenburgu. Cały gmach nosi charakter stylu włoskiego. Prócz auli składa się z 401 pokoi; zdobią go 22 filary z marmuru westfalskiego i szląskiego. Pod 8 stóp wielkim orłem, stoi w łacińskim języku nazwisko założyciela i imie dzisiejszego Króla Pruskiego. Niżej napisu posąg Albrechta I, założyciela uniwersytetu królewieckiego. Obok niego stojące figury, wyobrażają cztery główne wydziały: filozofję, teologję, prawo, medycynę.

Berlin, 17 Października. Skutkiem traktatu handlowego, który Francja zawrzeć ma z związkiem celnym niemieckim, rząd pruski dać miał Anglji zapewnienie, że z nią zawrze podobnyż układ.

Donoszą z Królewca dnia 17-go Października. W chwili kiedy kapituła Orła Czarnego w tej samej sali obraduje, w której 17 Stycznia 1701 r. order ten ustanowiono, znoszą do zamku królewskiego wszystkie chorągwie armii pruskiej, których jest 150. Wspaniały widok przedstawiają wszyscy jenerałowie i pułkownicy wojska pruskiego, którzy Króla swego otoczyli: Król po przywitaniu się z nimi, podawszy rękę feldmarszałkowi Wrangel, powiedział: witam pana jako reprezentanta całego wojska mojego.

Magistrat miasta Berlina robi na przyjęcie królewskie niezmierne przygotowania. Biorą w nim udział akademicy berlińscy, dla których jednakże nie można było dotąd wynaleść stósownego miejsca, albowiem korporacje rzemieślników zabierają znaczną przestrzeń.

Włochy.

Turyn, 13 Października. Dziennik *Opinione* zawiera artykuł, który sprawił niejakie wrażenie. Celem jego jest niedopuszczenie połączenia się p. Ricasoli z p. Ratazzi w jednym gabinecie. *Opinione* żąda aby polityka p. Cavour nietylko w zasadach ale i w następstwach była utrzymaną z tą rozciągłością poglądu, wzniosłością pomysłów, giętkością i obfitością środków, z pomocą których zmarły minister tak świetnie sprawami państwa kierował. Widocznem jest, że *Opinione* ma kogoś na celu, obdarzonego temi wszystkiemi przymiotami; ale trudno odgadnąć kogo.

Otwarcie izb naznaczone na 15 Listopada, będzie podobno odroczone do 26 tegoż miesiąca. Ministrowie chcą mieć dostateczny czas do przygotowania tego co będzie przedmiotem prac parlamentu. Główną sprawą jego będzie ułożenie i zatwierdzenie budżetu normalnego dlu całego państwa; nie brak do tego materjałów, trzeba tylko zuich umieć korzystać.

Stowarzyszenia robotników zamierzają zwołać nowy kongres w Asti, chcąc zniszczyć wrażenie kongresu florenckiego. Początek dają stowarzyszenia piemonckie całkiem zachowawcze. Z innej strony, mazziniści także się łączą, a towarzystwo parmeńskie, które rej wodzi w tym stronnictwie, chce medalem uczcić pamiątkę kongresu florenckiego. Większa część stowarzyszeń skłoni się zapewne ku umiarkowanym. W każdym razie, kiedy stronnictwo mazzynistów nie zdołało wpłynąć na ogół robotników, to już w ruchu tym, nie ma niebezpieczeństwa.

Dzieło zjednoczenia postępuje wielkiemi krokami. Czynnie zajmują się reformą monetową, będącą następstwem przyjętego dziś systemu dziesiętnego. Wkrótce w całych Włoszech jedna tylko moneta będzie w obiegu. Pożyczka dwóch i pół miljona dukatów (10,150,000 fr.), uchwalona w radzie gminnej Neapolu, wziętą została przez pierwsze domy bankowe w mieście. Ich podpisy w przeciągu trzech dni wynoszą sumę 1,500,000 dukatów. Pieniądze te są przeznaczone na wielkie prace dla użytku publiczności. Kapitaliści lombardzcy pewno się nie wyłączą od tej finansowej operacji. Kilku bankierów medjolańskich już się podpisało na czwartą część tej sumy. Bank prowincjonalny ma pełnomocnictwo do podpisania reszty.

Twierdzą, że jen. La Marmora połączy z głównem dowództwem wojska władzę prefekta prowincji neapolitańskiej; kombinacja ta ma być tylko tymczasową. Wiadomości z Neapolu są całkiem zaspokojające. Nikt tutaj nie obawiał się Borgèsa, o którym więcej narobiono wrzawy w Paryżu, niż w samych Włoszech.

Również i z prowincji dobre dochodzą pogłoski. W Salerno, Cosenzy, Aquili, Lecce, Potenzi porządek jest już przywrócony. Wieść o śmierci dowódcy bandy Mittica potwierdza się. Codziennie przybywają do Neapolu rozbójnicy i zbiegowie, których odsyłają do Włoch zachodnich. Na statku *Conte Cavour* wyjechało 400, zaś 800 innych wywieziono do Genuy na statku *Civita Lyon*.

Neapol, 12 Października. Dziennik urzędowy ogłosi 15 m. b. dekreta znoszące namiestnictwo neapolitańskie i władze centralne; w tym samym dniu jenerał Cialdini odbędzie przegląd dwunastu bataljonów gwardji neapolitańskiej, i pożegna się z niemi. Potem jenerał pojedzie niezwłocznie objąć dowództwo swego dawnego korpusu armji.

Zapewniają, mówi *Pungolo*, że jenerał Cialdini sumę 250,000 dukatów, zaoszczędzoną z kosztów reprezentacji, przeznaczył na budowę wielkiego zakładu, któryby dostarczył w czasie zimy zajęcie dla tysiąca robotników.

Trzeba przyznać, że jenerał Cialdini, chociaż zasługuje na wdzięczność za swe usiłowania w celu przywrócenia spokojności w Neapolu, przytłumienia reakcji i zniweczenia rozbójnictwa, jednakże nie zdołał spełnić całkowicie swego zadania. Pozostawia on swemu następcy trudne bardzo dzieło. Nieporządek w administracji jest wielki. Trybunały nie mają powagi. Rozboje są przytłumione, ale nie we wszystkich prowincjach wytępione. Na zbliżającą się zimę żadnych nie przedsięwzięto środków względem zaopatrzenia się w zboże. Z tych powodów wiele jest obawy o przyszłość w prowincjach południowych.

WIADOMOŚCI TELEGRAFICZNE.

Medjolan, 17 Października. W Listopadzie wysyłają 3,000 karabinierów do neapolitańskich prowincij. Cialdini wyjeżdża dzisiaj z Neapolu.

Podług wiadomości z Kalabrji i Apulji, zbierają pod Manfredonią silne oddziały wojska, aby otoczyć bandy powstańców, wypędzone z Abruzzów, Terra di Lavoro i obwodu Awelińskiego, które się na górę Gargano schroniły.

Paryż, 17 Października. Patrie podaje z Wiednia d. 15 Października następującą prywatną depeszę. Anglja odrzuciła żądanie Turcji pośrednictwa w oporze pomiędzy nią a Czarnogórzem.

Przygotowania w obu obozach, zdają się przepowiadać blizką bitwę. Omer-pasza otrzymał posiłki.

Marsylja, 16 Października. Wiadomości otrzymane z Konstantynopola z 8 Października, nic ważnego niedonoszą. Wpływ kapudana paszy osłabia stanowisko wszystkich ministrów, mnoży wydatki, i wywołuje powszechne niezadowolenie. Przewidują ważne wypadki.

Marsylja, 16 Października Skutkiem wylewu Nilu strata w bawełnie wynosi trzecią część zbioru. Trudno obliczyć stratę trzciny cukrowej i oliwek, ale jest ona bardzo znaczną.

Podług wiadomości z Chin z 18 Sierpnia, cesarscy odnieśli znaczne korzyści. Powiadają, że zwycięzscy mieli zabić 3,000 wziętych do niewoli żołnierzy.

Cudzoziemcy żyją w Japonji w ciągłej obawie. Konsul angielski w Hanagana otoczył się palisadami i wojskiem.

Raguza, 18 Października. Z tureckich źródeł donoszą, że 13 pod Sipachna niedaleko granicy czarnogórskiej 3,000 powstańców i Czarnogórców zostało pobitych przez Turków. Ścigano powstańców aż do Lukowa, miasteczka w połowie czarnogórskiego, lecz granica nie została naruszoną. Czarnogórcy przeciwnie utrzymują, że przekroczono granicę pod Lukowem, i odcięto nosy pięciu Czarnogórcom.

Turyn, 16 Października. P. Benedetti przybył tu dziś rano.—Podług dziennika *Italia*, P. Peruzzi po powrocie z prowincij neapolitańskich, okazuje wielkie zadowolnienie z ducha ożywiającego tamtejszą ludność, której przywiązanie do nowego porządku rzeczy i osoby Króla, miał sposobność dokładnie poznać, w czasie swego przejazdu.

Donoszą z Neapolu, że po odbyciu przeglądu gwardji narodowej 13-go b. m., jenerał Cialdini przesłał jenerałowi Tuputi list, w którym oświadcza, że gwardja narodowa neapolitańska jest najlepszą ze wszystkich, jakie kiedykolwiek widział.

Zapisy na pożyczkę miejską neapolitańską przenoszą dwa miliony dukatów.

Paryż, 18 Października. Monitor dzisiejszy ogłosił okólnik p. Persigny, ministra spraw wewnętrznych, w przedmiocie towarzystw dobroczynności, przez rząd nieupoważnionych. Co się tyczy towarzystwa św. Wincentego a Paulo, okólnik gani istnienie komitetów prowincjonalnych i rady wyższej w Paryżu, odejmujących komitetom miejscowym wszelką inicjatywę i obracających fundusze stowarzyszenia na niewiadome cele. Okólnik poleca prefektom wykonywanie ścisłe prawa co do zasięgania wiadomości o tem stowarzyszeniu i wzbronienia posiedzeń tak rady wyższej jak i komitetów prowincjonalnych.

Pismu *Revue des deux Mondes* udzielono napomnienie za jego ostatni przegląd.

Królewiec, 18 Października. Obchód koronacyjny był nadzwyczaj świetnym. Po ukończeniu w kościele zamkowym uroczystości koronacyjnej, cały orszak udał się o 12 w połowie do sali tronowej, gdzie kardynał-arcybiskup Geissel miał mowę w imieniu duchowieństwa katolickiego, a książę Solms-Lich w imieniu panów medjatyzowanych. Następnie Król udał się na wielki krużganek i tam, otoczony całym dworem, ministrami i wezwanymi świadkami, słuchał mów prezesów obu izb i hrabiego Dohna-Lauck, delegowanego na świadka ze strony Stanów. Potem Król tak przemówił: Z woli Bożej Królowie Pruscy noszą od 160-u lat koronę. Odkąd tron otoczony został instytucjami obecnym czasom odpowiedniemi, ja pierwszy nań wstępuję. Pomny atoli, że korona pochodzi tylko od Boga, dowiodłem przez koronacją w świętem miejscu, że przyjmuje takową z pokorą z rąk Jego. Wiem o tem, że modły mego narodu towarzyszą mi przy tym akcie uroczystym, dla uproszenia błogosławieństwa Stwórcy Najwyższego dla mych rządów. Miłość i przychylność, okazywane mi od chwili mego na tron wstąpienia, są rękojmią, że wśród wszelkich okoliczności mogę polegać na wierności, przywiązaniu i gotowości do ofiar mego narodu. W tem przekonaniu uwolniłem mój wierny narod od wykonania oddawna w zwyczaju będącego hołdu i przysięgi na wierność tronowi. Dowody miłości i przychylności, jakie doznałem niedawno w pamiętnem wydarzeniu, wzmocniły moje zaufanie. Oby Opatrzność Boska raczyła zapewnić na długo drogiej ojczyźnie błogosławieństwo pokoju! Od niebezpieczeństw zewnętrznych obroni ją waleczne me wojsko. Od niebezpieczeństw wewnętrznych Prusy są zabezpieczone, albowiem tron ich Królów opiera się na swej potędze i swych prawach, a jedność pomiędzy Królem i narodem, która stanowi siłę państwa, trwa ciągle. Na drodze przeto praw poprzysiężonych, zdołamy stawić czoło niebezpieczeństwom czasów burzliwych i groźnej nawalnicy. Oby nam Bóg dopomógł!

Następnie minister spraw wewnętrznych odczytał ustawę ustanowionego obecnie wielkiego krzyża orderu Orła Czerwonego, jako orderu korony, oraz przepisy co do zwiększenia liczby kawalerów orderu Hohenzollerów, tudzież dekreta dotyczące amnestji udzielenia szlachectwa i ozdobienia orderami. W końcu po trzykrotnem nachyleniu berła, Król wrócił do zamku, wśród radośnych okrzyków kilku tysięcy obecnych.

Paryż 18 Października. Dzisiejsza *Patrie* donosi, że Cesarz Austrjacki przedłuży swój pobyt w Korfu do 28 Października, a podczas jego nieobecności arcyksiążę Rajner obejmie kierunek spraw rządowych. Z Korfu uda się Cesarz do Pola głównego punktu żeglugi Austrjackiej, gdzie teraz czynnie pracują.

Bukarest 18 Października. Ministerstwo mołdawskie, pod prezydencją p. Pano, podało się do dymisji.

Dekretem księcia. dyrektorowie sześciu wydziałów ministerjalnych są mianowani tymczasowo ministrami, aż do utworzenia nowego gabinetu.

Turyn 18 Października. *Opinione* zbija zdanie ostatniej broszury francuzkiej o kwestji rzymskiej, żądającej nadania Papieżowi stanowiska monarchy małego państwa, i ponawia często już wyrzeczone oświadczenie, że jedynym sposobem załatwienia kwestji, byłoby oddanie Rzymu państwu Włoskiemu bez naruszenia niezależności Papieża.

Królewiec 18 Października. Miasto wyprawiło wczoraj na cześć J. K. Mości świetną ucztę, parter giełdy rozpostrzeniony w tym celu przedstawiał uroczysty widok. J. K. Moście witała publiczność z zapałem. Tu i owdzie widzieć można było obrazy alegoryczne. Dwór Królewski oddalił się po 11 god.

Królewiec 19 Października. Wczorajsza iluminacja miasta była bardzo świetna. W czasie objazdu witano J. K. Moście i Następcę tronu z czcią i szczerym zapałem. Następcę tronu obrano dziś rektorem uniwersytetu.

Londyn 19 Października. Dzisiejsza *Morning Post* donosi, że na mocy układu zawartego między Anglją, Hiszpanją i Francją, wypłynąć mają zbrojne eskardy na odnogę meksykańską. Hiszpanja ma na to dać 5,000 a Francja 1,000 żołnierzy.

Wiedeń, 19 Października. Dzisiejsza *Gazeta Wiedeńska* ogłosiła patent cesarski, rozpisujący na cały obszar cesarstwa podatki stałe na r. 1862 w sposób i w wysokości, jak to patentem cesarskim z d. 8 Października 1860 r. zarządzonem było na r. 1861. Patent podaje te motywa, że rada państwa nie roztrząsała budżetu, i wskutek tego wydatki państwa za r. 1862 nie mogły być oznaczone na drodze konstytucyjnej, co spowodowało niezbędność zapewnienia w inny sposób potrzeb państwa. Jednocześnie patent zapowiada, że zmiany w tym względzie zaprowadzone zostaną jeszcze w ciągu roku finansowego na drodze konstytucyjnej.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

— Dzień onegdajszy był prawie pogodny, rano niebo pochmurne, mgła gruba, od godziny 8½ rano mgła opadła, niebo wyjaśniło się i do końca dnia było pogodne. W ciągu dnia panował słaby północno wschodni wiatr, około godziny 10tej rano moc jego powiększyła się nieco. Średnia temperatura dnia jest cztery stopnie, największe ciepło po południu dochodziło do dziesięciu stopni, najmniejsze w nocy do jednego stopnia Reaumura. Powietrze z rana wilgotne i dość silnie naelektryzowane, elektryczność wynosiła bowiem 32 stopnie. Barometr wznosił się, średnia wysokość jego wynosiła 760m,26. Na słońcu 4 gromady plam i jedna plama oddzielnie.

— Dzień wczorajszy był pogodny lecz chłodny, rano mróz biały, kierunek i moc wiatru w ciągu dnia kilka razy zmieniały się, o godzinie 6 wiał słaby północno wschodni wiatr, o godzinie 8 rano wschodni słaby, od godziny 10 rano mocny północno-wschodni, po południu mierny wschodni. Od godziny wpół do dziesiątej wieczorem, niebo zakrywać się zaczęło lekkiemi białemi chmurkami nadzwyczajnie szybko poruszającemi się ze strony południowo-wschodniej. Średnia temperatura dnia wynosi 4 stopnie, największe ciepło po południu dochodziło do 10ciu stopni, najmniejsze w nocy do 0 stopni Reaumura. Barometr utrzymywał się wysoko, średnia wysokość jego 761m,90. Rano i wieczorem powietrze wilgotne, przez resztę dnia suche. Elektryczność słaba 14 stopni wynosiła. Na słońcu 5 gromad plam.

— Przy ulicy Leszno, rozpoczęta jest budowa domu kosztem rządu na pomieszczenie w nim bióra Naczelnika Powiatu Warszawskiego, tudzież kasy powiatu tegoż. Reszta lokali o ile zbędzie od potrzeby służbowej, pozostanie do dyspozycji władzy.

— Dnia 17 b. m. odbyło się w Zakładzie narodowym imienia Ossolińskich we Lwowie zwykłe posiedzenie roczne. Po odczytaniu sprawozdania z administracji majątku zakładowego w r. 186⁰/₁ przez kuratora Zakładu JW. Maurycego Dzieduszyckiego, zabrał głos dyrektor Zakładu p. August Bielowski, i wykazawszy na wstępie potrzebę wiarogodnych źródeł dla dziejopisarza, odczytał potem biografię Dietmara, Opata Merseburskiego przy końcu 10-o i na początku 11-o wieku, spółcześnika Bolesława Chrobrego, którego kronika należy do najszacowniejszych źródeł historji dawnej Polski. Po dyrektorze wygłosił p. Mieczysław Romanowski, stypendysta Zakładu, piękny wiersz własnego utworu pod napisem „Legenda," a zakończył posiedzenie kustosz Zakładu p. Ksawery Godebski odczytaniem obrazku historycznego Karola Szajnochy.

— Kolej żelazna Galicyjska ma być jak wiadomo d. 4 Listopada uroczyście we Lwowie otwartą. Dowiadujemy się teraz z tamtejszych gazet o postanowieniu rady administracyjnej tejże kolei, które członkom tej administracji przynosi zaszczyt. Oto otwarcie kolei, miano jak zwykle obchodzić uroczystym bankietem, rada zaś zważając na nędzę klas uboższych, uchwaliła by przeznaczoną na bankiet kwotę 4,000 zł. reń., oddać wydziałowi miasta Lwowa do rozdania między miejscowych ubogich bez różnicy wyznania.

— W d. 16-m b. m. o godz. 1-ej w południe wyszedł pociąg nadzwyczajny parowy towarowy z Wrocławia ku Poznaniowi z kilkudziesięciu wagonów złożony. Przebywszy szczęśliwie most na Odrze, o ćwierć mili dalej załamał się na następnym moście, Weidendammer-Brücke zwanym. Wiadomo dotąd, że konduktor onegoż, obiedwie utracił nogi. Z tej przyczyny, pociąg osobowy, o godzinie 5ej z Wrocławia wyjść mający, odejść nie mógł. Na prędce złożono nowy pociąg osobowy w Rawiczu, który wieczorem szczęśliwie przybył do Poznania Powiadają niektórzy, że nie most żelazny załamał się, ale kołowrot do przepuszczania statków z masztami, nie będąc należycie zastawiony, usunąwszy się, stał się powodem do nieszczęścia.

— Na dniu 15-m b. m. o godzinie 7ej wieczorem, zakończył życie w Krakowie Feliks Radwański, wysłużony profesor budownictwa przy tamtejszym Instytucie technicznym, w wieku życia 74. Żywot zmarłego był pełen zasług, które cicho przechodziły po świecie. Urodzony w roku 1789 w Krakowie, po odbyciu tamże nauk, służył wojskowo, następnie był budowniczym okręgowym m. Krakowa, dalej profesorem budownictwa w tamecznym Uniwersytecie, a w końcu w Instytucie technicznym. Miastu zawsze służył radą i pracą. Jemu to należy zasługa pomiędzy wielu innymi, podanie projektu, który był wykonanym, urządzenia plantacji od bramy Florjańskiej aż do samego senatu.

— Dnia 18go b. m. rozstał się z tym światem w Poznaniu ś. p. Antoni Rose, znany z różnych prac literackich. Cierpiał na słabość płucową.

— Następne wiadomości o Królewcu, gdzie się odbyła koronacja Króla Wilhelma i o Gdańsku, gdzie Monarcha ten odprawił uroczysty wjazd, w obecnym czasie, są dosyć zajmujące.

Królewiec, stolica prowincji Prus właściwych, a szczególniej Prus wschodnich, nosi tytuł drugiej stolicy królestwa. W 1225 r., Król Czeski, doradził swym sprzymierzeńcom Krzyżakom, zbudować obronny zamek. Zamek ten, na jego cześć, otrzymał nazwisko Królewiec, czyli miasto królewskie. Miasto to ma 16 wiorst obwodu, ale zajęte po większej części ogrodami i stawami, liczy 80,000 mieszkańców. Jest to forteca pierwszego rzędu, obwarowana na nowo 1853 roku.

Najpiękniejszą z dzielnic jest Knejphof, położona nad Preglem. Główne pamiątkowe gmachy są: zamek, zkąd jest przepyszny widok na zatokę kurońską, katedra gotycka i inne.

Ponieważ port ma tylko 4 metry głębokości, większe okręta wyładowywują się za pośrednictwem małych statków; mimo to, handel, szczególniej wywozowy zboża, jest w stanie bardzo kwitnącym.

W Królewcu znajduje się rejencja, i rezydencja superintendenta ewangelickiego, który jeden tylko z pośród prałatów pruskich, nosi tytuł arcybiskupa. Królewiec jest ojczyzną filozofa Kanta, Szymona Bacha, Hamanna i Wernera.

Gdańsk liczy 65,000 mieszkańców, jest rezydencją rady admiralicji i trybunału handlowego; oprócz obwarowania, broni go jeszcze silna cytadela. Za pomocą Rudawy i Motławy, które przechodzą przez miasto, można zalać część okolic.

Gdańsk dzieli się na trzy dzielnice: Altstadt (Stare miasto), Rechtstadt (na prawym brzegu) i Vorstadt (przedmieścia), otaczające całe miasto.

Stare miasto ma wązkie i wężykowate ulice, domy w guście średniowiecznym. Gdańsk nazywają Norymbergą północy, z powodu fantastycznej architektury starych domów.

W dzielnicy Rechtstadt, w części zwanej Lunggarten, znajdują się najpiękniejsze i najświeższe gmachy.

Gdańsk jest najhandlowniejszem miastem Prus; ujście Wisły tworzy jego port, zwany Fahrwasser; drugi port jest wewnątrz miasta, ale wyłącznie dla małych statków.

Gdańsk jest głównym składem płodów doliny Wisły, handlu polskiego, prusko-zachodniego i w części rosyjskiego. Jest to ognisko, ogromnego handlu zbożowego.

Najznaczniejsze fabryki są rafinerje i dystylarnie goldwaseru (wódek).

Znajdowany tam bursztyn, wysyłają do Europy południowej. Z statków cudzoziemskich, najwięcej przybywa tam angielskich, holenderskich, duńskich i szwedzkich. Najurodzajniejszą w okolicy jest wyspa, zawarta pomiędzy Wisłą a Motławą.

— Wyszedł z druku zeszyt 14-ty „Dykcjonarza Domowego" (Hauslexicon), wydawanego w Lipsku przez Breitkopfa i Härtela. Prasa niemiecka oddaje wielkie pochwały tej prawdziwej, rzec można, encyklopedji praktycznych wiadomości, w życiu domowem przydatnych. Wybór i obrobienie artykułów tego dzieła nic do życzenia nie pozostawiają.

— Młody Niemiec, nazwiskiem L. Paulson, który lat kilka spędził w Ameryce, bawi obecnie w Londynie, gdzie zyskał rozgłos jako znakomity gracz w szachy. Niedawno grał on jednocześnie dziesięć partji z 10-ciu przeciwnikami, z których każdy był otoczony, jakby radą wojenną, najznakomitszymi graczami. L. Paulson, jakkolwiek grał odwrócony, t, j. nie patrząc na szachownicę, zwalczył atoli prawie wszystkich swoich przeciwników, a pobity został raz tylko jeden, przez p. Saburowa, sekretarza ambasady rosyjskiej. Walka ta szachowa trwała od drugiej z południa do drugiej po północy.

— Dzienniki francuzkie, jak *Monitor*, *Dziennik Rolniczy* i inne, donoszą jednozgodnie, że tegoroczny zbiór pszenicy we Francji wynosi o jedną czwartą mniej niż w dobrych latach, a mianowicie 18 hektolitrów z hektaru zamiast 24-ch, otrzymywanych przy dobrym urodzaju, zkąd pochodzi, że na konsumcję całego kraju potrzeba będzie sprowadzić z zagranicy zboża w ilości mogącej wystarczyć na dwadzieścia kilka dni. Jeżeli ścisłem jest obrachowanie, że konsumcja roczna wynosi 1½ hektolitra na głowę, wówczas Francja, licząca 30 miljonów mieszkańców, potrzebuje 45 miljonów hektolitrów na cały rok, czyli 3 miljony hektolitrów na 24 dni. Okazuje się ztąd, że Francja, przy trzech czwartych urodzaju, produkuje 42 miljony hektolitrów, zaś w latach lepszych 56 miljonów; z tej ostatniej liczby, po potrąceniu 45 miljonów hektol. na konsumcję roczną, pozostanie 11 miljonów hektolitrów, które mogą być zarezerwowane lub z kraju wyprowadzone. Zdaje się że spekulacja pominęła w swej trwodze tę okoliczność i wyobraziła sobie, że powinna postarać się koniecznie o 11 a nie o 3 miljony hektolitrów. W ten tylko sposób wytłómaczyć sobie można ogromne zakupy zboża, uskutecznione we wszystkich częściach świata, tak iż już we wrześniu przywóz do kraju wynosił półtrzecia miljona hektol., a w ciągu roku dojdzie do daleko znaczniejszej cyfry; ze względu przeto na okoliczności finansowe spodziewać się należy, że w tym jeszcze roku, lub najdalej na wiosnę, Francja będzie mogła wyprowadzić zagranicę znaczną ilość zbywającego zboża.

— Telegraficzne wiadomości z Australji przynoszą smutne wieści o wyprawie wysłanej dla zbadania środkowej części tego lądu. Wyprawie tej przewodniczył p. Burke, i chociaż większa część współuczestników tej wyprawy powróciła już do Wiktorji, o p. Burke i dwóch jego towarzyszach którzy udali się w innym kierunku, dotąd nie ma żadnej wieści. Można jeszcze mieć nadzieję, że powrócą, ale zawsze tak długa ich nieobecność wzbudza silną obawę.

— Z następujących cyfr podanych przez niemiecki *dziennik frankfurcki*, można sądzić o cenie mieszkań w Królewcu, w czasie uroczystości koronacyjnych:

Poseł grecki, baron Sina, zapłacił za piętro o pięciu oknach frontowych, na czas pobytu Króla, 800 talarów, a książę Arenberg za kilka średniej wielkości pokoi 400 talarów. Cena jednego pokoju wynosi od 50 do 100 dukatów. Reprezentant Francji za cały dom zapłacił ogromną sumę 60,000 franków czyli 16,000 talarów.

— *Salut public de Lyon* donosi, że na tamtejszym horyzoncie, ukazała się nowa kometa, widzialna około godziny osmej wieczorem, w kierunku południowo-zachodnim, bardzo mało co powyżej linji horyzontu. Ogon jej jest znacznie zwrócony ku północno-zachodowi. Ponieważ niejako zatopioną jest w blasku księżyca, wygląda bardzo blado i trzeba dobrze się przypatrzyć, żeby dostrzedz jej jądro.

— Z Florencji podają następujące szczegóły o wystawie:

Na wystawę florencką codziennie przybywają nowe przedmioty. Już po jej otwarciu sześćset skrzyń nadesłano, a więcej jeszcze oczekują do jej uzupełnienia.

Medjolanowi należy się w rzeźbie przed wszystkiemi palma pierwszeństwa; mianowicie odznaczają się utwory p. Pietro Magni, które rozpowszechniły jego sławę.

W malarstwie ogólnie uznają za najznakomitsze dzieło: Zrzeczenie się księcia ateńskiego.

Główna tego obrazu postać, książę ateński był członkiem słynnej rodziny francuzkiej des Briennes; usiłował ugruntować dynastję w Jerozolimie, w Sycylji i Atenach, wszędzie bezskutecznie. Nakoniec ogarnął władzę we Florencji, ale został zmuszonym zrzec się rządów; ztamtąd udał się do Francji, został mianowany konnetablem Francji i legł w bitwie pod Poitiers, przy boku Króla Jana; uważany jako bohater od swych ziomków: pozostawił nieprzyjazną pamięć u Florentczyków.

P. Ussi, malarz z znakomitym talentem przedstawił go pośród powstańców, gdy zmuszony zrzec się trzyma pióro w ręku i wacha się miotany oburzeniem i zgrozą. Scena ta jest wielką, pełną barwy i życia.

Piemont, słabo w dziedzinie sztuk pięknych reprezentowany, odznacza się wyrobami przemysłu. Mianowicie turyńskie meble i machiny zwracają na siebie uwagę publiczności. Ciżba ciekawych otacza meble firmy turyńskiej Martinatti, które można rozbierać dla ułatwienia ich przewozu i umieścić w skrzyniach lub kufrach. Z Sawony przybyły meble, z których jeden sprzęt jest nader okazały; wyrobione są na nim za pomocą odmian rozmaitego drzewa portrety wszystkich teraźniejszych bohaterów włoskich, sceny wojenne, Żuawy i t. p.

Pod względem sprzętów zbytkowych, nie może być nic wytworniejszego jak szafa firmy Ciacchi z Florencji, z drzewa rzeźbionego, z mozaiką z drobnych kamieni.

Sala kosztowności zawiera kilka mozaiek florenckich, arcydzieła w swoim rodzaju niezrównane.

Na szczególną uwagę zasługują wyroby, nad któremi pracowano, jak się zdaje, pod kierunkiem znanego margrabiego Campana. Są to imitacje marmurów, wyrobione w rękodzielni umyślnie na ten cel urządzonej. Różnią się one bardzo od zwyczajnych naśladowań marmurowych (stuc). Są to massy twardości zupełnie marmurowej również od spodu jak z wierzchu, ze środka jak zewnątrz; tak, że prawie niepodobieństwem jest odróżnić je od prawdziwego marmuru. Starożytne zielone marmury żółte, lazury, porfiry, wszystko jest naśladowane najdoskonalej.

Wybornych fotografiji dostarczyły zakłady rzymskie, medjolańskie, florenckie. Znajdują się niektóre między niemi nadzwyczajnych rozmiarów, jako to: Wiktor-Emanuel naturalnej wielkości, forum, kolosseum, i t. p. oddane z zadziwiającą dokładnością.

Z wyrobów porcelany odznaczają się nadesłane z rękodzielni w Doccia, która jest pod kierunkiem margrabiego Ginori; są to wazony, malowane porcelany, naśladowania starożytności, wszystko to mające wielką wartość.

Wenecja nadesłała kilka obrazów, rzeźb zaś wcale nie dostarczyła. Jest także kilka machin z Wenecji, z Frioul.—Rząd austrjacki nie sprzyja wystawie włoskiej.—Z Rzymu zaś przeciwnie nadeszły liczne utwory, szczególniej zaś w oddziale sztuk pięknych.

Pod względem broni i wszelkich przybórów wojennych znakomite są wyroby arsenału turyńskiego i rękodzielni w Breścia.

Sycylja zaszczytnie reprezentowana jest w dziedzinie kunsztów, machin i tanich przedmiotów. Neapol w porównaniu wiele mniej dostarczył jak Sycylja. Nadesłano jednakże ztamtąd machiny, między temi odznacza się maszynerja do wyciskania oliwy.

Z wystawy machin i modeli zasługuje na szczególną uwagę zbiór dwudziestu lub trzydziestu wynalazków niejakiego Fusina z Pizy. Pracował on pilnie w tej gałęzi przemysłu i dostarcza wiele modelów i nowych przyrządzeń.

Między osobliwościami na polu mechaniki odznacza się plan sali teatralnej i sceny p. Ronchi, maszynisty teatru *la Scala*. Ronchi wprowadza trzy nowości: przyrząd hydrauliczny do podnoszenia i spuszczania zasłony; rozkład posadzki i krzeseł w orkiestrze i na parterze, za którego pomocą w jednej chwili wszystko można wyrównać i podnieść do wysokości sceny w zastosowaniu do balów i innych uroczystości; nakoniec urządzenie posadzki dla sceny w ten sposób, że przy zmianie dekoracji krzesła, stoły i inne sprzęty, bez użycia służby wnoszone i ustawiane być mogą.

Z Genuy nadesłano bardzo piękne wyroby jubilerskie, mianowicie filigranowe i koralowe.

— Korespondent Berliński *Gazety kolońskiej* pod 8-m Października donosił, że w haftarni dworskiej wykończano dwa przepyszne płaszcze koronacyjne. Płaszcz króla ma siedm łokci długości a cztery szerokości. Cały podbity jest gronostajami, które także stanowią kołnierz mający łokieć szerokości. Płasz cały jest z aksamitu purpurowego pokrytego haftowanemi czarnemi orłami i złotemi koronami. Ozdoby na około orłów są różnokolorowe. Płaszcz ten naprzodzie spina się złotemi sznurami z żołędziami. Płaszcz Królowej jest taki sam, tylko krótszy o łokiec.

— Sprawozdanie administracji gminy Brukselskiej, jest pełne pożytecznej nauki. Jeden z dzienników belgijskich zwraca uwagę na następujący fakt: „Na 30 samobójstw, 4 spowodowane były nędzą. Zatem w mieście takiem jak Bruksella, gdzie jakby się zdawało, znaleśćby się powinna praca dla każdego i gdzie tak troskliwa znajduje się dobroczynność, 4 samobójstwa pochodziły z nędzy. W istocie, z boleścią nabywa się przekonania, że w naszym wieku, pośród naszej cywilizacji, znajdują się corocznie w jednym mieście cztery osoby skazane na śmierć z nędzy."

— Na posiedzeniu wydziału Nauk, Brukselskiej Akademji królewskiej w dniu 12 b. m., pomiędzy innemi, p. de Sélys-Longchamps, okazał wydziałowi, jako rezultat sztucznej hodowli ryb, łososia urodzonego i wyhodowanego w szlamowatych wodach źródła Hesbaie. Jak większa część wyhodowanych w ten sposób ryb, łosoś ten usnął w czwartym roku swego życia, skutkiem szczególnej choroby, objawiającej się rozszerzeniem (hypertrophia) oczu.

— Donoszą z Londynu, że urządzenie kas oszczędności. przy biurach pocztowych, rozwija się nadzwyczaj pomyślnie. Na żądanie publiczności, mają być rozszerzone te instytucje tak w samym Londynie jak i na prowincji. Do władz ciągle nadchodzą memorjały z różnych stron, niektóre nawet podpisane przez dyrektorów i kuratorów dawnych kas oszczędności, żądające zaprowadzenia tej dobroczynnej zmiany. Chociaż te nowe banki dają mniejszy procent jak dawniejsze co chwila jednak odbywają się znaczne przelewy z drugich do pierwszych, a co ważniejsza że przy tych przelewach nie potrzeba używać gotowizny.

— Zarząd wojskowy we Francji, jak donosi *Echo agricole* polecił robić tornistry płócienne dla piechoty. Te tornistry, według nowego pomysłu, przedstawiają wiele korzyści, a między innemi kosztują taniej o 20%, są lżejsze a równie trwałe jak tornistry ze skóry z sierścią, a przytem mogą być przechowywane w składach z zupełnem bezpieczeństwem, ponieważ nie tak są narażone jak skórzane, na zniszczenie przez mole i robactwo. Płótno używane na nie ma być pokryte czarnym lakierem.

— Statek *Alert* przybył niedawno do Peterhead, z cieśniny Cumberlandskiej, gdzie całą tegoroczną zimę był uwięziony pomiędzy lodami. Osada cierpiała straszne niewygody i zupełny niedostatek wszystkiego; połowa jej wymarła skutkiem zimna i skorbutu. *Alert* wypłynął z Peterhead na połów wielorybów w lecie 1860 roku, bez zamiaru przepędzenia zimy w stronach podbiegunowych; ale po próżnych usiłowaniach wydostania się z cieśniny Cumberland, zmuszony był wrócić się ku wyspom Kitterton. Cierpienia osady podczas długiego pobytu na oceanie północnym lodowatym niepodobne są do opisania. Zatrzymany pomimo woli w tych pustych i okrytych ciemnością stronach, niezaopatrzywszy się stosownie przeciwko zimnu, tracił jednego po drugim z pośród majtków składających jego osadę. Skorbut łączył swe skutki, z skutkami mrozu i w krótce dziesięciu ludzi padło ofiarą, tych, dwojakiego rodzaju, klęsk. Bez wątpienia wszyscy majtkowie byliby wyginęli, gdyby nadesłane w porę na pomoc łódki ze statków *Albi i Arctic*, nie ocaliły reszty osady.

Powrót statku *Alert* do Peterhead, z przepołowioną osadą sprawił przykre wrażenie na ludności, bo wszyscy majtkowie statku pochodzili z tego miasta *Alert* przywiózł z sobą 60 beczek tranu, kiedy tymczasem statkom amerykańskim tak się źle powodziło, że do połowy sierpnia nie złowili żadnego wieloryba.

— Jak donosi dziennik *Galignani Messenger*, konsumcja win z Anglji, podług urzędowych wykazów, od czasu zmniejszenia cła, jakkolwiek nie doszła do tego stopnia jak przepowiadali zapaleni obrońcy tego środka, zawsze jednak tak znacznie się powiększyła iż wyraźnie potępia poprzedni systemat ceł prawie zakazowych. Dotąd jednak zmniejszenie cła nie zostało wprowadzone w rozmiarze zakreślonym, przez traktat, bo jeszcze za zasadę opłaty przyjmują ilość alkoholu zawartego w winie. Ilość sprowadzonego wina do połączonych Królestw Wielkiej Brytanji i Irlandji w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy r. b. wynosi 7,667,894 galonów; to jest więcej o 2,201,959 galonów czyli o 40% niż w roku zeszłym, a o 2,856,877 galonów czyli o 60% więcej niż w roku 1859. W tej ilości czerwonego wina było 3,621,197 galonów, a białego 4,046,697, ale obecnie konsumcja wina czerwonego stosunkowo bardziej się powiększa niż białego, bo w ostatnim roku pierwszego przywieziono więcej o 45% a drugiego tylko o 24%.

— Piszą z Londynu: Działa Armstronga, otrzymały cios, który łatwo dotychczasowe śpiewy tryumfalne zmieni na ubolewania i zarzuty. A nie są to mylne wieści, lub bezzasadne deklamacje. Działom Armstronga nie zarzucają przechodnich niedokładności, ale wady właściwe ich budowie, nie pozwalające ich używać w razie wojny.

Działa Armstronga, powiada *Mechanic's Magazine*, nie pozwalają na szybkie, ciągłe wystrzały; wymagają zanadto wielkiej staranności, ostrożności i nadzoru, aby można je powierzać zwyczajnym artylerzystom; metal rozgrzewa się, a skutkiem tego rozszerza się, delikatna zaś maszynerja w tylnej części działa ulega zepsuciu, i nie przylega tak dokładnie po nabiciu, do części przedniej; skutkiem tego przy każdym wystrzale gazy wydobywają się szparą pomiędzy przednią a tylnią częścią, i strzał traci zupełnie siłę; w krótce psuje się zapał, i działa nie można używać bez reperacji. Cztery razy trzeba było reperować zapał nim dano z działa pięćdziesiąt wystrzałów, a każda armata użyta do szybkich strzałów, przed trzydziestym, będzie niezdolna do służby bojowej. A że za ogromne sumy uzbrojono wszystkie statki i twierdze tego rodzaju działami, opinja publiczna bardzo jest rozdrażniona i z niespokojnością odczytuje artykuły krytykujące te nowego wynalazku maszyny zniszczenia. Pociski także, w teorji nadzwyczaj zręcznie wymyślone, stanowiące niejako baterje Volty, przez leżenie ulegają zepsuciu; ołów odstaje od żelaza i bez wyraźnego niebezpieczeństwa nie można ich ani przenosić, ani używać do boju.

— Zapewne w krótce wprowadzony zostanie w wykonanie projekt budowy stałego mostu na Renie, pod Düsseldorfem. Rada miejska tego miasta wyznaczyła już na ten cel 250,000 talarów.

JURYSPRUDENCJA

Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu.

DZIAŁ V.

Ustawa o Senacie.

117. Czy można odwołać się do Senatu od jednej z kategorji wyroku w II-ej Instancji wydanego, chociaż kategorja ta oddzielnie wzięta, nie dochodzi 600 rubli sr.

W sprawie o przywrócenie wykreślonego wpisu hipotecznego sumy rubli sr. 12,000, strona powodowa, której żądanie główne w zupełności przez Sąd Apelacyjny zasądzonem zostało, poprzestając na wyroku tego Sądu w samej sprawie wydanym, zaskarżyła go do Senatu, z powodu, że koszta w ilości kilkadziesiąt rubli likwidowane, nie zostały jej przyznane.

Senat zgodnie z wnioskami rozwiązał wątpliwość w sposób dozwalający odwołania, wychodząc z tej zasady: że jak prędko Sąd Apelacyjny, ze względu na przedmiot sporu, nie był władnym mocą ostatniej Instancji wyrokować, odwołanie do Senatu ma miejsce, chociażby skarga dotyczyła jednej tylko kategorji, która pojedynczo wzięta jest niższą, od limity dla Senatu zakreślonej.

Prokuratorja ⁄ Strusiński.

7 (19) Sierpnia 1843 r. Wydz. I.

118. Czy od wyroków zaocznych, apelacją jako nie popieraną odrzucających, drogą opozycji nie skarżonych, służy skarga do Senatu.

Kwestją tę organiczno proceduralną, Senat w zwiększonym składzie rozstrzygnął zgodnie z wnioskami w następujący sposób:

Senat jest Instancją. Jako Instancja ma też, co Sąd Apelacyjny atrybucje (art. 34 Ustawy o Senacie).

Sąd Apelacyjny może uchylić wyrok Trybunału odrzucający nie popieraną opozycją, chociaż to odrzucenie jest zupełnie prawne; może dalej podnieść własny wyrok odrzucający nie popieraną apelacją, chociaż i to odrzucenie ściśle wymaganiom prawa odpowiada, czyli raczej może rozpoznawać sprawę in merito w Trybunale nie sądzoną.

Stąd i Senat mocen jest oceniać i sądzić sprawę w Instancji apelacyjnej nie znaną, byleby dla zadosyć uczynienia art. 38 ustawy, dowody i czyny były w Instancjach niższych, w pozwie przynajmniej, lub nocie opozycyjnej powołane.

Bontani ⁄ Hirszberg.

1 (13) Listopada 1843 r.

Wydz. II skład powiększony.

119. Czy skarga na wyrok Sądu Apelacyjnego mocą ostatniej Instancji wydany, może być wprost do Senatu zaniesioną, jeżeli przedmiotem sporu jest właściwość Sądu?

Pytanie to Senat, żgodnie z wnioskami, affirmative rozwiązał, z zasad:

że ustawa zasadnicza dwa przewidziała wypadki, w których od wyroku Apelacyjnego, lubo mocą ostatniej Instancji zapadłego, służy odwołanie;

pierwszy, gdy wartość przedmiotu spornego limitę apelacyjnego przechodzi (art 35, 36).

drugi, gdy spór idzie o właściwość Sądu (art. 37).

Płynie stąd to następstwo, że poprzednie rozpoznanie:

czy Sąd Apelacyjny mocen był stanowić z klauzulą ostateczności,

potrzebnem jest tylko w przypadku pierwszym, a w ostatnim, gdzie możność odwołania bez względu na wartość przedmiotu jest zawarowaną, przedwstępne odejmowanie klauzuli ostateczności jest zbytecznem.

Wynika to i z przepisów Organizacji Wewnętrznej, która w art. 52 pod Ust. I, gdzie mówi o podaniach encydentalnych ostateczności Instancji dotyczących, zsyła się tylko na artykuła 35, 36 Ustawy— o artykule zaś 37 przemilcza.

Stolberg ⁄ Siemiński.

6 (18) Marca 1844 r. Wydz. I.

120. Czy od motiwów wyroku, służy odwołanie do Senatu?

Z kontraktu zawartego o dostawę okuć do budującego się gmachu, wynikły pomiędzy stronami spory i dwie wzajemne akcje, z których:

jedna, o nadpłaty pobrane zbytecznie na rachunek dostaw—

druga, o niedobór, czyli resztującą jakoby należność za poczynione dostawy.

Strona roboty zamawiająca deferowała dostawcy przysięgę na okoliczności:

jakie poczynił dostawy—jaka mu za to podług umowy przypadała należność i że nie nadebrał poszukiwanej od niego sumy.

Sąd Apelacyjny zatwierdzając wyrok Trybunału naznaczający deferowaną przysięgę, w motiwach wyroku swego nadmienił:

że wykonanie przysięgi stanowić będzie zarazem dowód dla dostawcy, co do poszukiwanej przez niego należności.

Strona która przysięgę deferowała, to wyrażenie motiwów znalazła szkodliwem dla dalszego obrotu sprawy, uważała bowiem:

że przysięga deferowana może tylko dostarczyć dowód dla tej strony, która ją deferowała — strona zaś przeciwna powinna oddzielnie swoje zatwierdzenia dowodzić.

Dla tego strona deferująca przysięgę, poprzestając na sentencji wyroku Sądu Apelacyjnego, zaniosła do Senatu skargę na motiva.

Senat zgodnie z wnioskami, wyrok zaskarżony tylko co do zasad sprostował, a tem samem uznał:

że nie będąc Instancją kasacyjną, jak dawniej Sąd Najwyższej Instancji, lecz Instancją Najwyższą sądzącą, ma najprzestronniejszą władzę do prostowania wyrzeczenia Sądów niższych, bez względu czy wadę dostrzeże w samem rozporządzeniu, czy też w pobudkach onego.

Bank Polski ⁄ Zaborowski.
30 Maja (11 Czerwca) 1844 r. Wydz. I.

GOSPODARSTWO, PRZEMYSŁ I HANDEL.

— Dom handlowy Moeller et komp. donosi pod dniem 14 b. m. z Wrocławia, że w skutek stałej pogody i ciepła a przeto żwawych robót w polu, dostawa zboża na wrocławską targowicę w ostatnich dniach znacznie zwolniała, a mimo to, dotąd daje się mocno uczuć brak okrętów do wywiezienia wielkich zapasów poprzednio w Wrocławiu i w Szczecinie zsypanych. Pszenica jest dotąd przy korzystnych zamówieniach w Anglji mocno poszukiwaną i dobrze płaconą, chociaż w ostatniej chwili z powodu zwolnienia wywozu do Francji chęć gorąca kupna cokolwiek ostygła. Płacono za szefel białej od 92 do 95, żółtej od 82 do 93, galicyjskiej od 85 do 90 srgr. Żyta bardzo mało znajduje się na składach; skąpo takowe dowożą, chęć kupna stała; płacą od 56 do 63 srgr. Tranzakcje robiono na odstawę do końca maja 1862. Fasola i groch ciągle poszukiwane a dowozów prawie zupełnie brakuje. Fasoli płacą szefel 68 do 70, grochu 77 do 80 srgr.

O cenach owsa, jęczmienia, wyki, soczewicy, nasienia konopi, lnu i innych olejnych nasion, nie ma co donosić, bo wiadomo że owies i jęczmień zaledwie wystarcza na potrzeby krajowe i że ich ceny regulują miejscowe stosunki, produkcja zaś olejnych nasion ze szkodą gospodarstwa jest tak małoznacząca że przestała być przedmiotem handlu większych właścicieli ziemskich.

O koniczynę czerwoną są dopytywania znaczne, dla jej jednak zupełnego braku na targowicy wrocławskiej nie robiono stanowczych układów.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.
z dnia 19 października.

Wexle.			żądano rsr.	żądano kop.	płacono rsr.	płacono kop.
Berlin	100 Tal.	2 M.	105	30	—	—
"	100 Tal.	k. t.	—	—	—	—
Gdańsk	100 Tal.	2 M.	—	—	—	—
"	100 Tal.	k. t.	—	—	—	—
Hamburg	300 BMk.	2 M.	158	10	—	—
Londyn	1 Ft. St.	3 M.	7	$12\frac{1}{2}$	—	—
Moskwa	100 Rs	1 M.	99	—	—	—
Petersburg	100 Rs.	1 M.	99	33	—	—
"	100 Rs.	k. t.	—	—	—	—
Paryż	300 Fr.	2 M.	84	—	—	—
"	300 Fr.	1 M.	—	—	—	—
Wiedeń	150 Złr.	2 M.	76	50	—	—
Pół-Imperjały Rossyjskie.			—	—	5	78
Obligi Skar. za 100 rs. (oprócz kuponu)			91	54	—	—
Akcye Drogi Żel. Warsz.-Wied.			—	—	—	—
Listy Zast. III-go Okresu serya 1 i 2 (oprócz kuponu) za 15 rs.			15	$5\frac{1}{2}$	15	3

Wartość kuponu bieżącego od Obligów Skarb. rs. — k. $21\frac{1}{9}$
" " od Listów Zastawn: IIIgo Okresu k. $19\frac{1}{2}$

KURSA TELEGRAFICZNE.
z Berlina z dnia 18 października.

	żądają	płacą
Ruska pożyczka Stieglitza 5-ta	—	$36\frac{1}{4}$
" " 6-ta	—	$99\frac{5}{8}$
Polskie obligacye Skarbowe op. kup	—	$80\frac{1}{8}$
" Listy Zastawne	—	$84\frac{3}{4}$
" Bilety Bankowe	—	$85\frac{1}{4}$
Weksle na Warszawę z krótkim terminem	—	$84\frac{3}{4}$
" Petersburg 3 tygodniowy	—	94
" Londyn 3 miesięczny	—	
" Paryż 2 "	—	
" Hamburg 2 "	—	
" Wiedeń 2 "	—	$71\frac{7}{8}$
Żyto na targu	—	$52\frac{7}{8}$
" na dostawę późniejszą	—	53
z Paryża.		
Renta 3%	—	67.90
Akcje kredytu ruchomego	—	696
Akcje Dróg Żel. Rossyjs	—	

KOLEJ ŻELAZNA.

Pociągi na drodze żelaznéj Warszawsko-Wiedeńskiej kursują od dnia 19 Września (1 Października) b. r. w następującym porządku:

A) Z Warszawy: 1. Pośpieszny *(schnellzug)* wychodzi o godzinie 6 rano, a przychodzi do Sosnowców o godzinie 2 po południu — do Katowic zaś o godzinie 3 m. 10 po południu do Granicy o godzinie 1 m. 51 po południu —do Łowicza o godzinie 1 m. 25 po południu.

2. Osobowy wychodzi o godzinie 10-ej m. 45 z rana przychodzi do Sosnowców o godzinie 8 m. 50 wieczorem, wychodzi na drugi dzień ze Sosnowców o godzinie 5 m. 30 z rana i dochodzi do Katowic o godzinie 5 m. 40 z rana; do Granicy zaś przychodzi tenże pociąg tego samego dnia o godzinie 9 wieczór. Do Łowicza przychodzi o godzinie 3 m. 35 po południu.

3. Osobowo-towarowy wychodzi o godzinie 5 po południu i dochodzi tylko do Łowicza, a nie do Piotrkowa jak to dawniej miało miejsce, o godzinie 9 m. 15 wieczór.

B) Z Katowic do Warszawy: 1. Pośpieszny wychodzi o godzinie 12 m. 10 w południe i przychodzi do Warszawy o godzinie 10 wieczorem, z Granicy zaś o godzinie 12 m. 55 w południe i łączy się w Ząbkowicach o godzinie 2 m. 28 w południe z pośpiesznym idącym do Warszawy; z Łowicza wychodzi o godzinie 7 m. 15 wieczorem i łączy się z pośpiesznym w Skierniewicach o godzinie 8 m. 20 wieczorem.

2. Osobowy wychodzi z Katowic o godzinie 8 m. 50 wieczorem i przychodzi do Sosnowców o godzinie 9 wieczorem, na drugi dzień z r na wychodzi z Sosnowców o godz. 6 m. 45 z rana i przychodzi do Warszawy o godzinie 5 po południu; z Granicy wychodzi o godzinie 6 m. 30 z rana i łączy się w Ząbkowicach o godzinie 7 m. 20 z rana; z Łowicza wychodzi o godzinie 2 m. 5 po południu i łączy się w Skierniewicach o godzinie 3 w południe.

3. Osobowo-towarowy wychodzi z Łowicza (a nie z Piotrkowa) o godzinie 6 m. 45 z rana i przechodząc o godzinie 8 z rana przez Skierniewice dochodzi do Warszawy o godzinie 10 m. 45 z rana.

OBWIESZCZENIA SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE.

UWIADOMIENIA.

(N. D. 4492) *Najwyższa Izba Obrachunkowa Królestwa Polskiego.*

Na zasadzie art. 15 Ukazu NAJJAŚNIEJSZEGO PANA na z d. 9 (21) Sierpnia 1821 r. Najwyższa Izba Obrachunkowa przystąpi z kolei do zniszczenia dowodów już nieużytecznych, należących do rachunków za lata 1851 1852 i 1853, które pokwitowane lub ostatecznie zasądzone zostały.

Termin prekluzyjny, od którego niszczenie rozpocznie się, oznacza Najwyższa Izba Obrachunkowa na dz. 1 (13) Kwietnia 1862 r.

O czem zawiadamia wszelkie władze rządowe, rachujących się kantorów i wszystkich w ogólności, którzyby znaleźli się w potrzebie czerpania jakowych wiadomości z pomienionych dowodów, albo do nich odwoływali się, ażeby przed upływem powyższego terminu żądania swoje Najwyższej Izbie Obrachunkowej zaprodukowali później bowiem wszelkie zgłoszenia się pozostaną bez skutku.

Ogłoszenie niniejsze dla głośniejszego upowszechnia przez Dziennik Powszechny, Gazetę Warszawską, Kurjera Warszawskiego i Dzienniki Guberujalne do wiadomości podane zostaje.

Warszawa d. 11 (23) Września 1861 r.

Kontroler Jeneralny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, Fundukley.
Dyrektor Kancelarji,
(3) Radca Stanu, Ławrynowicz.

(N. D. 4576) *Zarząd Okręgu Pocztowego Królestwa Polskiego.*

Wydana przez kasę Główną Pocztową niegdyś Margarycie Pawłoff w dniu 10 (22) Lipca 1850 r. za N. 16032 rekognicja, na złożoną przez nią kaucję za Poczthalterję w Kaliszanach w ilości rs. 180 podług doniesienia pozostałej poniżej sukcesorki uległa uronieniu.

Ponieważ w skutek prośby tejże sukcesorki, zarządzone zostało wydanie rzeczonej kaucji, przeto Zarząd Okręgu Pocztowego podaje do wiadomości, że wrazie wynalezienia pomienionej rekognicji, takową jako niemająca żadnego znaczenia, winna być zwróconą Zarządowi Pocztowemu.

Warszawa d. 29 Wrześ. (11 Paździer.) 1861 r.

z upow. Naczelnika Okręgu,
I. Radca Zarządu, Grzecznarowski.
(2) Naczelnik Oddziału, A. Adamski.

(N. D. 4668) *Zarząd Okręgu Pocztowego Królestwa Polskiego.*

Wydana przez kasę główną Pocztową niegdyś Wincentemu Grudzińskiemu w dniu 1 Stycznia 1839 r. rekognicja na złożoną przez niego kaucję z posady Ekspedytora Poczty w Kłodawie w ilości rs. 270, podług doniesienia pozostałych po nim sukcesorów, uległa uronieniu.

Ponieważ w skutek prośby tychże sukcesorów, zarządzonym zostanie zwrot rzeczonej kaucji, przeto Zarząd Okręgu Pocztowego podaje do wiadomości, że w razie wynalezienia pomienionej rekognicji, takowa jako nie mająca żadnego znaczenia, winna być zwróconą Zarządowi Pocztowem

Warszawa d. 6 (18) Września 1861 r.

Z upow. Naczelnika Okręgu,
(1) I. Radca Zarządu, Grzecznarowski.

(N. D. 4680) *Zarząd Okręgu Pocztowego Królestwa Polskiego.*

Podaje do powszechnej wiadomości że na trakcie Warszawsko-Lubelskim pomiędzy stacjami Pocztowemi w Kurowie i Jastkowie otworzoną została expedycja Pocztowa bez poczthalterji w mieście Markuszowie odległem od Kurowa wiorst $4\frac{3}{4}$ a od Jastkowa wiorst 14.

W expedycji tej przyjmowaną jest i wydawaną wszelka korespondencja listowa oraz z pieniędzmi i posyłkami, prenumerowane być mogą Gazety i Pisma Perjodyczne, a nadto w tejże expedycji zapisywać się można na jazdę Pocztami osobowo-listowemi kursującemi na trakcie Warszawsko-Lubelskim w karetach i omnibusach Pocztowych.

Warszawa d. 7 (19) Października 1861 r.

z upo. Naczelnika Okręgu.
Radca Zarządu, Matejf.
Naczelnik Kancelaryi, E. Drac.

OBWIESZCZENIA SPADKOWE.

(N. D. 4675) *Rejent Kancelarji Ziemiańskiej Gubernii Radomskiej w Kielcach.*

Ze śmiercią: 1. Trangota Knaut, właściciela dóbr Kwaśniów z Okręgu Olkuskiego, w dniu 25 Lipca 1861 r.; 2. Władysława Łempickiego współ właściciela sumy rs. 800 kop. 2 z pod N. 8 działu IV. wykazu hypotecznego dóbr Chomentowa w Okręgu Szydłowskim położonych do depozytu Dyrekcji Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego spłaconej, w dniu 17 Września 1855 r.; 3. Jana Szydłowskiego i żony jego Felixy z Gierczyńskich Szydłowskiej właścicieli nieruchomości w mieście Kielcach Nrem policyjnym dawnym 93 i 94, nowym 32, a hypotecznym 54 i 55 oznaczonej, niemniej samego Jana Szydłowskiego jako właściciela gruntu w polu Bocianek zwanym a pod miastem Kielcami położonym, pierwszego w dniu 6 Marca 1853 r. drugiej w dniu 8 Maja 1861 r. nastąpioną; otworzyły się spadki z wymienionych praw i wierzytelności składające się, do uregulowania których w kancelarji podpisanego Rejenta termin prekluzyjny na dzień 7 (19) Kwietnia 1862 r. wyznaczony został.

Kielce dnia 27 Września (9 Paździer.) 1861 r.
(1) Władysław Pyrkosz.

LICYTACJE I SPRZEDAŻE PUBLICZNE.

(N. D, 4574) *Rząd Gubernialny Radomski.*

Podaje do powszechnej wiadomości że w dniu 1 (13) Listopada 1861 r. w biurze Naczelnika Powiatu Opoczyń odbędzie się licytacja przez rozpieczętowanie deklaracji na entrepryzę obmurowania cmentarza grzebalnego Katolickiego w parafi Gowarczów w Powiecie Opoczyń leżącej, na którą koszta są zatwierdzone w sumie rsr. 1315 kop. 3, warunki do licytacji wraz z wykazem kosztów przejrzeć można w biurze Naczelnika Powiatu Opoczyń, wzywając więc mających chęć podjęcia się tej entreprzy aby deklaracje swe na dzień 1 (13) Listopada 1861 r. przed godzinę 12 z rana pod adresem Naczelnika Powiatu Opoczyń w następującej treści. Że podejmuj się entreprzy obmurowania cmentarza grzebalnego katolickiego, w parafi Gowarczowie, w Powiecie Opoczyń leżącej podług wykazu kosztów za sumę rs. N. podając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom w warunkach do licytacji domieszczonym na dotrzymanie kontraktu składam vadium w kwocie rs. 132 wyraźnie N. i na to kwit kasy N. załączam. Że stałe zamieszkanie mam w N. i wrazie nieutrzymania się na licytacji żądam zwrotu przez pocztę kwitu, na złożone vadium na mój koszt lub zatrzymania takowego aż do mojego zgłoszenia się pisałem w N. dnia N. miesiąca N, roku N. z własnoręcznym z imienia i nazwiska podpisem nadesłali oświadcza że później złożone przyjęte nie będą.

Radom d. 23 Wrze. (5 Paździe.) 1861 r.

za Gubernatora Cywilnego,
Radca Gubernialny, Jedliński.
(2) za Naczelnika Kancelarji, Galiński.

(N. D. 4681) *Urząd Konsumcyjny Miasta Warszawy.*

Podaje do wiadomości powszechnej żc w biurze tutejszym mieszczącym się w gmachu Rządowym przy ulicy Leszno pod N. 706, odbędzie się dnia 17 (29) Października b. r. o godzinie 11-ej z rana, głośna publiczna in plus licytacja, na sprzedaż okowity wiader 766 kružek 9 w składach tutejszych pomieszczonej, której właściciel z upływem terminu praekluzyjnego nie zabrał ze składu, a to na satysfakcję należnych od niej podatków.

Powyższa ilość sprzedaną będzie dwoma partjami mianowicie: wiader 434, kruż. 1 i wiader 332 kruż. 8.

Przystępujący do licytacji obowiązany będzie złożyć na vadjum w kasie Urzędu Konsumcyjnego lub innej Rządowej, do partji 1-ej rs. 217, do 2-ej rs. 166.

Pluslicytant sumę na licytacji ofiarowaną, winien jest zaraz wnieść do kasy tutejszej, okowitę w ciągu 24 godzin zabrać, i zaspokoić koszta obwieszczeń tej licytacji.

Warszawa d. 6 (18) Października 1861 r.

Członek Komisji Rządowej
Przychodów i Skarbu,
Naczelnik Urzędu, A. Karpiński.
Sekretarz Urzędu, Leśniewski.

(N. D. 4674) *Magistrat Miasta Powiatowego Piotrkowa*

Gdy wyznaczony termin licytacji w dniu 2 (14) b. m. i r. na wydzierżawienie dochodu z brukowego, targowego i jarmarcznego, oraz na entrepryzę wywozu nieczystości z miasta, spełzł bez skutku, przeto podaje do publicznej wiadomości iż w dniu 3 (15) Listopada r. b. o godzinie 10 z rana odbędzie się w biurze Magistratu tutejszego w drugim terminie licytacja głośna a mianowicie:

1. Na entrepryzę wywozu nieczystości z miasta Piotrkowa na przeciąg lat 1862/4 in minus od sumy rs. 196 kop. 50 rocznego wynagrodzenia.

2. Na wydzierżawienie dochodu z brukowego, jarmarcznego i targowego do kasy miejskiej należącego na przeciąg lat 1862/4 in plus od sumy rs. 2091 dotychczasowej rocznej dzierżawy, do których każdy przystępujący winien złożyć na vadium $\frac{1}{10}$ część sumy powyższej o innych, zaś warunkach w pomienionym biurze pod czas godzin służbowych poinformować się można.

Piotrków d. 3 (15) Października 1861 r.

Prezydent,
Radca Honorowy, Lechowski.

(N. D. 4473) *Naczelnik Powiatu Lubelskiego.*

Podaje do powszechnej wiadomości iż na dniu 18 (30) Października r. b. o godzinie 10 przed południem w biurze Naczelnika Powiatu Lubelskiego odbywać się będzie publiczna licytacja in minus przez opieczętowane deklaracje na entrepryzę restauracji dzwonnicy i ogrodzenia cmentarza kościelnegó oraz obmurowanie cmentarza grzebalnego w wsi Piotrawinie od sumy anszlagowej przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych zatwierdzonej rs. 4485 kop. 89, mający przeto chęć podjęcia się tej entreprzy, może się zgłosić w dniu do miejsca wyżej oznaczonego ze złożeniem vadium 1/10 części sumy anszlagowej wyrównywającej rs. 448.

Warunki licytacyjne oraz Plany i anszlagi w każdym czasie wyjąwszy dni świątecznych w godzinach biurowych mogą być przejrzane w biurze Naczelnika Powiatu Lubelskiego.

Wzór do deklaracji.

Wskutek ogłoszenia z dnia 13 (25) Września r. b. Nr. 19544, podaję niniejszą deklarację iż obowiązuje się dopełnić reperacji kościoła parafialnego reperacji dzwonnicy i ogrodzenia cmentarza kościelnego oraz obmurowanie cmentarza grzebalnego w wsi Piotrawinie, według planu i anszlagu przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych zatwierdzonego za sumę rs. kop. wyraźnie rubli srebrem, poddając się wszelkim warunkom i zastrzeżeniom warunkami licytacyjnemi obiętym.

Zaświadczenie kasy Powiatowej na złożone w niej vadium w kwocie rs. 448 załączam, które wrazie nieutrzymania się przy licytacji sam odbiorę.

Stałe moje zamieszkanie jest w N. pisałem dnia miesiąca N. 1861 r.

(podpisać imie i nazwisko.)

Lublin dnia 13 (25) Września 1861 r.
(3) Zagórski.

(N. D. 4661) *Rada Opiekuńcza Domu Przytułku i Pracy.*

Podaje do powszechnej wiadomości, że z powodu niedojścia do skutku w dniu dzisiejszym licytacji na dostawę żywności w ciągu roku przyszłego 1862 dla osób w Instytucje tutejszym osadzonych, takowa odbędzie się powtórnie w dniu 18 (30) Października r. b. o godzinie 5-tej z południa, w gmachu Domu Przytułku i Pracy za rogatką Wolską położonego. Licytacja powyższa do której złożyć należy vadium w ilości rs. 300, odbywać się będzie przez deklaracje opieczętowane in minus od ceny kop. 6,95/100 za żywienie jednej osoby. Szczegółowe warunki oraz wzór do deklaracji przejrzane być mogą każdodziennie w Kancelarji pomienionego Instytutu.

Warszawa dnia 4 (16) Października 1861 r.
(2) Prezydujący, Hempel.

(N. D. 4630) *Naczelnik Rządowej Fabryki Machin na Solcu.*

Podaje do wiadomości, że w Zarządzie Fabryki przy ulicy Książęcej pod Nr. 3041*b* odbyte zostaną, za opieczętowanemi deklaracjami licytacje in minus na dostawę różnych materjałów fabrycznych dla tej Fabryki w ciągu r. 1862 potrzebnych, a mianowicie.

Licytacja dnia 18 (30) Października r. b.

1. O godzinie 10 z rana, na dostawę materjałów drzewnych, za sumę rs. 2692 k. $71\frac{1}{2}$, przy deklaracji dołączyć dowód na złożone: vadium rs. 270, koszta licytacji rs. 13 k. 50, razem rs. 283 k. 50.

2. O godzinie $10\frac{1}{2}$, na dostawę materjałów powroźniczych, za sumę rs. 356 k. $10\frac{3}{4}$, przy deklaracji dołączyć dowód na złożone: vadium rs. 36 k. 50, koszta licytacji rs. 18, razem rs. 54 kop. 50.

3. O godzinie 11 z rana, na dostawę materjałów zagranicznych, za sumę rs. 10835 k. $28\frac{1}{2}$, przy deklaracji dołączyć dowód na złożone: vadium rs. 1084, koszta licytacji rs. 54, razem rubli sreb. 1138.

4. O godzinie $11\frac{1}{2}$ z rana, na dostawę materjałów pomocniczych, za sumę rs. 1626 k. $78\frac{3}{4}$, przy deklaracji dołączyć dowód na złożone: vadium rs. 163, koszta licytacji rs. 8, razem rs. 171.

Licytacja dnia 19 (31) Października r. b.

5. O godzinie 10 z rana, na dostawę materjałów mydlarskich i smarowych, za sumę rs. 368 kop. $63\frac{1}{4}$, przy deklaracji dołączyć dowód na złożone: vadium rs. 37, koszta licytacji rs. 1 k. 60, razem rs. 38 k. 60.

6. O godzinie $10\frac{1}{2}$ z rana, na dostawę materjałów garbarskich, za summę rs. 2860 k. $65\frac{1}{4}$, przy deklaracji dołączyć dowód na złożone: vadium rs. 286, koszta licytacji rs. 14, razem rubli sr. 300.

7. O godzinie 11 z rana, na dostawę materjałów malarskich, za sumę rs. 474 k. $33\frac{3}{4}$, przy deklaracji dołączyć dowód na złożone: vadium rs. 48, koszta licytacji rs. 2, razem rs. 50.

8. O godzinie $11\frac{1}{2}$ z rana, na dostawę materjałów furażów, za sumę rs. 526 k. $47\frac{3}{4}$, przy deklaracji dołączyć dowód na złożone: vadium rs. 53, koszta licytacji rs. 2 k. 50, razem rs. 55 kop. 50.

Warunki tych licytacji każdego dnia wyłączając święta w godzinach służbowych mogą być przejrzane na miejscu w fabryce.

Pragnący ubiegać się o którąkolwiek z pomienionych dostaw, obowiązany podać deklarację na papierze stemplowym, ceny kopiejek 15, według następującego wzoru:

Wzór do deklaracji.

Wskutku ogłoszenia Naczelnika Fabryki machin na Solcu z dnia 2 (14) Października N. 732 deklaruję niniejszem dostawić (tu wypisać jakich materjałów) dla tejże fabryki na rok 1862 odstępując od cen na licytacji podanych procent (tu wypisać liczbami i literami odstąpiony procent) jako też poddaję się wszelkim zobowiązaniom i zastrzeżeniom szczegółowo w warunkach licytacyjnych oznaczonym, które odczytałem i w dowód zrozumienia podpisałem.

Przytem dołączam kwit kasy N. na złożone vadium w kwocie N. i na koszta licytacyjne N. które wrazie nieutrzymania się przy licytacji, sam lub przez umocowaną osobę odbiorę.

Stałe moje zamieszkanie w N. najbliżej stacji pocztowej N. w Powiecie N. Gubernji N. jeżeli zaś w Warszawie, to wymienić ulicę Nr. domu.

Pisałem w N. (tu położyć datę i podpisać wyraźnie imię i nazwisko swoje.)

Na adresie napisać. do Naczelnika Fabryki Machin na Solcu;

„Deklaracja na dostawę materjałów N. dla Fabryki Machin na Solcu w Warszawie przez ciąg roku 1862.“

Takie tylko deklaracje zaopatrzone w kwity kasy miejscowej fabrycznej lub innej skarbowej na złożone vadium i koszta licytacyjne, bez żadnych dodatków i skrobań przyjmowane i za ważne uznanę będą.

Warszawa d. 2 (14) Października 1861 r.

Dybowski.

(N. D. 4572) *Zarządzający Zakładami Warzelni Soli w Ciechocinku.*

Podaje do publicznej wiadomości że w dniu 24 Października (5 Listopada) r. b. o godzinie 11 z rana odbywać się będzie w biurze zakładu głośna in minus licytacja na dostawę dla Zakładu Warzelni soli w Ciechocinku następujących materjałów.

1. Oleju lnianego wiader 3 po rs. 3 kop. 37.
2. Bawełny kręconej na knoty funtów 30 po kop. $38\frac{1}{2}$.
3. Blejwasu funtów 150 po kop. 12.
4. Salamoniaku funtów 20 po kop. 29.
5. Miedzi nowej w prętach $1\frac{1}{4}$″ grubości funtów 50 po kop. $59\frac{1}{2}$.
6. Tygli grafitowych po marków 14, sztuk 2 po marków 12 sztuk 2, po marków 8 sztuk 2, razem sztuk 6 po kop. 77.
7. Tektury $\frac{1}{4}$″ grubości 2 stóp w kwadrat arkuszy 20 kop. $21\frac{1}{2}$.
8. Konopi czesanych czystych funtów 500 po kop. $13\frac{1}{2}$.
9. Wapna nie lasowanego świeżo wypalonego w bryłach czetwierti 600 po rs. 2 kop. 7
10. Świec łojowych białych po 5 na funt, funtów 900 po kop. $19\frac{3}{4}$.
11. Cyny angielskiej w prętach funtów 25 po kop. 50.
12. Kredy w kamieniu funtów 50 po k. $2\frac{1}{2}$.
13. Szufli olszowych dużych sztuk 300 po kop. $16\frac{1}{2}$.
14. Łoju topionego czystego funtów 800 po kop. $12\frac{1}{2}$.
15. Pędzli mularskich dużych sztuk 20 po kop. 44.
16. Dratwin konopnych funtów 150 po k. 19.
17. Stali angielskiej (gussthal) 1″ w kwadrat funtów 120 po kop. $23\frac{1}{2}$.
18. Stali angielskiej (schweisthal) 1″ w kwadrat funtów 80 po kop. 34.
19. Pilników dużych angielskich 1, w bonne (strofeilen) płaskich sztuk 10 po rs. 1 kop. 50.
20. Pilników 1, w bonne (strofeilen) półokrągłych sztuk 5 po rs. 1 kop. 50.
21. Gwoździ szpernali kutych z giętkiego żelaza kopa wagi funtów 6 po 7″ długich, kóp 5 po kop. 68.
22. Gwoździ szpernali maszynowych z giętkiego żelaza kopa wagi funtów 6 po 7″ długości, kóp 5 po kop. 45.
23. Gwoździ łatnali kutych z giętkiego żelaza kopa wagi $1\frac{3}{4}$ po 5″ długich, kóp 150 po k. 23.
24. Gwoździ łatnali maszynowych z giętkiego żelaza, kopa wagi funtów $1\frac{3}{4}$, po 5″ długich, kóp 100 po kop. $17\frac{1}{2}$.
25. Gwoździ bretnali kutych z giętkiego żelaza, kopa wagi funtów $1\frac{1}{4}$ po 4″ długich, kóp 100 po kop. 15.
26. Gwoździ bretnali maszynowych z giętkiego żelaza, kopa wagi funtów $1\frac{1}{4}$ po 4″ długich kóp 100 po kop. $13\frac{1}{2}$.
27. Gwoździ gontali większych kutych kóp 15 po kop. 9.
28. Skóry mastrychtowej podług okazanego wzoru funtów 100 po kop. 90.

Materjały powyższe mają być dostarczone w gatunkach dobrych do magazynu Zakładu i kosztem dostawy najpóźniej do dnia 1 Grudnia r. b. oprócz wapna które ma być dostarczone do dnia 15 Kwietnia 1862 r. czetwierti 200, do dnia 13 Lipca czetwierti 205, do dnia 13 Września czetwierti 200.

Przystępujący do licytacji winien złożyć na vadium $\frac{1}{10}$ część wartości licytowanego przedmiotu i takowe złożyć do depozytu kasy Zakładu, kaucja wymaganą jest w $\frac{1}{4}$ części licytowanego materjału.

Bliższe warunki dotyczące tej dostawy przejrzeć można każdodziennie wyjąwszy dni świąteczne w biurze Naczelnika Kancelarji Banku Polskiego i w biurze Zarządzającego Zakładem Warzeli soli.

Ciechocinek dnia 14 (26) Sierpnia 1861 r.
(1) Rejewski.

(N. D. 4682) *Командиръ Варшавской Инженерной Команды.*

При Варшавской Инженерной Командѣ назначены торги сего Октября мѣсяца 17 и 19, (28 и 31) чиселъ въ 11 часовъ утра, на отдачу въ трехъ лѣтнее Арендное содержание погреба находящагося въ строеніяхъ бывшей пивоварни Шеффера купленныхъ въ казну.

Варшава 7 Октября 1861 года.

(N. D. 4669) *Брестъ-Литовская Коммисаріатская Коммисія.*

Объявляетъ что въ общемъ ея присутствіи будутъ производится: 25 Октября сего года торгъ, а 30 Октября переторжка на исправленіе, переделку, окраску и постройку вновь лагеря, къ 15 Апрѣля 1862 года, въ Брестъ-Литовскѣ, Варшавѣ, Иван городѣ, Новогеоргіевскѣ, Замосцьѣ и Люблинѣ.

Желающіе торговаться обязаны явиться въ Коммисію лично или прислать запечатанныя объявленія, съ надлежащими письменными видами о своемъ званіи и съ благонадежными залогами, по неизвѣстности стоимости операціи, примѣрно въ 300 руб. сер., съ тѣмъ, чтобы впослѣдствіи, при утвержденіи подряда, подрядчикъ представилъ дополнительный залогъ, по суммѣ подряда, такъ чтобы казна была обезпечена залогомъ въ 20% подрядной суммы.

Запечатанныя объявленія полученныя въ Коммисіи позже одинадцати часовъ дня переторжки не будутъ приняты ни въ какое соображеніе, утвержденіе же торговъ будетъ зависѣть отъ Коммисаріатскаго Департамента.

Условія подряда, съ исчисленіемъ названіи работъ предполагающихся; производствополагаемыя самое же количество вещей, которыя будутъ назначены къ починкѣ, передѣлкѣ или постройкѣ вновь съ подряднымъ описаніемъ работъ, опредѣлено будетъ по возможности при торгахъ или послѣ оныхъ.

Брестъ-Литовскъ 2 Октября дня 1861 г.

УСЛОВІЯ.

На починку и постройку лагеря съ принадлежностями: въ Брестѣ, Варшавѣ, Новогеоргіевскѣ, Ивангородѣ, Замосцьѣ и Люблинѣ.

Первое. Предполагаются къ производству работы слѣдующихъ званій: исправленіе большею и малою починкою генеральскихъ палатокъ съ приборомъ, офицерскихъ наметовъ, домиковъ, ко нимъ полъ, верхушекъ, древокъ складныхъ и веровокъ, солдатскихъ: палатокъ, пикетовъ переднихъ. пикетовъ заднихъ, древокъ стойныхъ древокъ угольныхъ, веровокъ чашечекъ, кольевъ приколышкоъ, шишекъ мѣдныхъ и деревянныхъ; передѣлка изъ 2ой на 1ой и изъ 3хъ на 1ю генеральскихъ палатокъ, офицерскихъ наметовъ, домиковъ, къ нимъ полъ, солдатскихъ, палатокъ, пикетовъ переднихъ, пикетовъ заднихъ; постройка въ новь: палатокъ генеральскихъ съ приборомъ, офицерскихъ: наметовъ, домиковъ, къ нимъ полъ, верхушекъ, древокъ складныхъ, веревокъ съ крючками; солдаткихъ: палатокъ, пикетовъ переднихъ и заднихъ, древокъ стойныхъ и угольныхъ, веревокъ, чашечекъ, кольевъ, приколышковъ, шишекъ мѣдныхъ и деревянныхъ; окраски къ офицерскимъ наметамъ: верхушекъ, древокъ складныхъ, къ солдатскимъ палаткамъ, древокъ стойныхъ и угольныхъ, чашечекъ, кольевъ, приколышковъ и шишекъ.

Второе. Количество вещей подлежащихъ исправленію и постройкѣ вновь, въ настоящее время неопредѣляется положительно, такъ какъ свѣдѣнія объ этомъ будутъ получены въ Коммисіи позже и по этому подрядчикъ, въ случаѣ принятія обязательства, долженъ принять къ исправленію и починкѣ а также и къ постройкѣ вновь, то количество вещей, какое назначено будетъ Коммисіею; по полученіи свѣдѣній о количествѣ лагеря требующаго исправленія. Какъ объ этихъ свѣдѣніяхъ такъ и о степени работъ по устройству лагеря, можно получить свѣденіе по возможсти, при торгахъ или послѣ оныхъ

Третье. Мягкій матеріалъ, какъ то: фламмое полотно, равентухъ, ярину, тесьму такъ въ новомъ матеріалѣ или въ шитыхъ вещахъ и старыя палатки, подрядчикъ изъ магазиновъ Коммисіи, въ томъ количествѣ. какое потребуется по количеству палатокъ требующихъ исправленія, или назначаемыхъ къ постройкѣ, всѣ же остальные матеріалы необходимые для производства работъ, подрядчикъ долженъ поставить отъ себя, самаго лучшаго качества, прочные, при чемъ онъ обязанъ ставить дерево совершенно сухое, отнюдь не сырое, относительно же формы и размѣровъ руководствоваться неупустительно, какъ образцами, такъ равно описаніемъ и табелями, приложенными къ 841 и по слѣдующимъ статьямъ 3 книги 4 части свода военныхъ постановлеій, согласно чему будетъ произведено и освидѣтельствованіе работъ, послѣ окончанія ихъ.

Четвертое. Остатокъ, какой окажется отъ всякаго безъ исключенія казеннаго матеріала, принадлежитъ казнѣ, безъ всякаго на то права со стороны подрядчика.

Пятое. Подрядчикъ обязанъ производить работы, въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ находится лагерь, т. е. въ Брестѣ, Варшавѣ, Ивангородѣ, Замосцьѣ, Новогеоргіевскѣ и Люблинѣ, въ казенныхъ строеніяхъ, но если таковыя окажутся неудобными или самъ подрядчикъ пожелаетъ производить работы внѣ оныхъ, то долженъ забирать потребные ему предметы къ себѣ, всѣ въ другъ, или частями, какъ признаетъ для себя удобнѣйшимъ, не вывозя однакожъ ничего за городъ, но во всякомъ случаѣ подъ залогъ, рубль за рубль, соразмѣрно цѣнности вещей, при чемъ подрядчикъ долженъ имѣть въ виду, что замедленіе въ полученіи имъ вещей одъ казны, отнюдъ не избавитъ его отъ отвѣтственности, опредѣленной ниже сего, за просрочку работъ, если таковая послѣдуетъ, и об отъ него самаго зависитъ вытребовать всѣ матеріалы въ другъ или получать ихъ частями, съ обезпеченіемъ казны благонадежными залогами.

Шестое. Всѣ работы должны быть окончены подрядчикомъ и предъявлены въ сдачу, кому будетъ указано, на мѣстахъ постройки лагеря непременно къ 15 Апрѣля 1862 года, но подрядчику предоставляется исполнить обязательство и ранѣе этого срока.

Сѣдмое. Если будетъ замѣчено, что подрядчикъ производитъ работы недовольно успѣшно и исправно, такъ что нельзя будетъ надѣяться окончанія ихъ къ сроку, то подрядчикъ вовсе устраняется отъ работъ, и таковые производятся распоряженіемъ казны, на счетъ залоговъ подрядчика, съ тѣмъ, что всякое сбереженіе противу контрактной цѣны остается въ пользу казны, а передержка будетъ взыскана съ подрядчика, посредствомъ полиціи: залогъ же останется въ казнѣ, въ видѣ штрафа за неисправность.

Восьмое. Утвержденіе подряда будетъ зависѣтъ не отъ Коммисіи, а отъ Коммисаріатскаго Департамента, и по этому, если въ работахъ будетъ отказано вполнѣ, или если, изъ вышеисчисленныхъ названій работъ нѣкоторыя будутъ исключены изъ заподряда или же, въ нѣкоторыхъ изъ вышеозначенныхъ городовъ работы вовсе будутъ отмѣнены то подрядчикъ за это, равно какъ за задержаніе залога, не долженъ имѣтъ къ казнѣ никакой претензій, и получитъ удовлетвореніе только за тѣ работы, которыя будутъ дѣйствительно имъ произведены: срокъ же для исполненія подряда, будетъ считаться со дня заключенія контракта, что послѣдуетъ по полученіи утвержденія Департамента.

Девятое. Прежде завоза вещей въ мѣста ихъ назначенія, подрядчикъ долженъ подать объявленіе, на простой бумагѣ и по этому объявленію вещи будутъ свидѣтельствуемы въ день завоза, если только это не случится въ праздничный или табельный день.

Десятое. Деньги которыя будутъ слѣдовать подрядчику по мѣрѣ пріема отъ него вещей и представленія въ томъ квитанціи, будутъ уплачеваемы подрядчику изъ Коммисіи или прямо изъ конторъ Госпиталей, если подрядчикъ будетъ просить объ этомъ Коммисіи, въ свое время.

Одинадцатое. Въ обезпеченіе исправнаго выполненія подряда, подрядчикъ долженъ представить благонадежный залогъ, по неизвѣстности стоимости операціи примѣрно въ 300 руб. сер, а по томъ съ утвержденіемъ за нимъ обязательства, на 20% подрядной суммы, сверхъ того залога, который онъ, долженъ дать въ обезпеченіе казны за лагерь, который будетъ ему выданъ для исправленія и передѣлки. Сей послѣдній залогъ будетъ освобождаемъ, по мѣрѣ представленія подрядчикомъ починенныхъ или передѣланныхъ вещей: а залогъ обезпечивающій исправность подряда, не будетъ возвращенъ подрядчику, до совершеннаго окончанія подряда.

Двѣнадцатое. Въ случаѣ неокончанія работъ къ сроку, съ подрядчика будетъ опредѣлена къ взысканію неустойка въ 20% подрядной суммы.

Тринадцатое. Во всѣхъ случаяхъ здѣсь непоименованныхъ руководствоваться условіями на поставку Коммисаріатскихъ вещей, а равно общими правилами опредѣленными въ св. военныхъ постановленій и соотвѣтствующими залогами гражданскими, сколько эти послѣдніе по свойству подрядовъ военнаго вѣдомства и по обстоятельствамъ дѣла могутъ быть приличны.

Брестъ-Литовскъ 2 Октября дня 1861 г.

(N. D. 4677) Podpisany Syndyk masy upadłości Mojżesza Bajndurowa zawiadamia, iż licytacja towarów jedwabnych i sreber, odbywać się będzie, poczynając od dnia 16 (28) Października r. b. codziennie od godziny 4 z południa, w sklepie tegoż Bajndurowa pod Nr. 404 w prost Dobroczynności.

Piotr Kobylański, Mecenas.

DONIESIENIA PRYWATNE.

(N. D. 4479) Podaje do powszechnej wiadomości, iż bilety lombardowe wydane za N. 25590 przypadkowo zaginęły.

Wzywa się więc posiadacza, iżby najpóźniej w 6 tygodni od dnia 21 Października roku 1861 to jest od daty ostatniego ogłoszenia zgłosił się i prawo posiadania onegoż w Dyrekcyi Lombardu udowodnił, gdyż w przeciwnym razie duplikat biletu wydanym zostanie osobie, której nazwisko zapisane w księgach Dyrekcyi. (3)

(N. D. 4678) *Sprostowanie.*

W numerze 9 Dziennika Powszechnego z d. 10 Października r. b. ogłoszonem zostało obwieszczenie o sprzedaży posesji Warszawskiej N. 1578 lit. a., mylnie liczbą 1577 lit. a. w temże obwieszczeniu nazwany, która to pomyłka niniejszem prostuje się.

(N. D 4679) *Sprostowanie.*

W obwieszczeniu o sprzedaży posesji Nr. 43 w Łodzi, ogłoszonem w numerze 15 Dziennika Powszechnego z d. 17 Października r. b., mylnie doniesiono, że popierający subhastacją wierzyciel Józef Zand postąpi za tę nieruchomość rs. 50,000, rzeczywista zaś cyfra przezeń postąpiona, od której licytacja rozpocznie się wynosi rs. 15,000.

w Drukarni J. Jaworskiego. — Za pozwoleniem Cenzury.